

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Aktuálne otázky a výzvy v oblasti vysokoškolského vzdelávania
na Slovensku
Diplomová práca

2020

Patrik Polakovič

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

**Aktuálne otázky a výzvy v oblasti vysokoškolského vzdelávania
na Slovensku**
Diplomová práca

Študijný program: Financie

Študijný odbor: Ekonómia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra financií

Vedúci záverečnej práce: Ing. Dáša Belkovicsová, PhD

Bratislava 2020

Patrik Polakovič

Pod'akovanie

Pomocou tejto strany by som chcel vyjadriť pod'akovanie vedúcej školiteľke diplomovej práce Ing. Dáši Belkovicsovej, PhD. za jej odbornosť, profesionalitu, vytrvalosť a zhovievavosť. Taktiež by som chcel pod'akovať za jej ochotu a objektívnosť.

ABSTRAKT

POLAKOVIČ, Patrik: *Aktuálne otázky a výzvy v oblasti vysokoškolského vzdelávania na Slovensku*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra financií. – Vedúca záverečnej práce: Ing. Dáša Belkovicsová, PhD. Bratislava: NHF, 2020, 75 s.

Cieľom diplomovej práce je vymedziť financovanie vysokoškolského vzdelávania na Slovensku, identifikovať jeho hlavné problémy a načrtnúť možnosti ich riešenia v nadväznosti na zahraničné skúsenosti. Zároveň sa práca zameriava aj na iné problémy vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku, ako je napríklad zamestnanosť absolventov, rozdiel v zamestnanosti absolventov a absolventiek, odchod študentov do zahraničia, alebo rozdiel v zamestnanosti absolventov prvého stupňa a druhého stupňa vysokých škôl. Záverečná práca je rozdelená do štyroch kapitol. V diplomovej práci sa nachádzajú 2 obrázky, 19 tabuliek a 2 grafy. Prvá časť záverečnej práce sa venuje súčasnému stavu riešenej problematiky doma a v zahraničí, pričom v predmetnej časti sú definované základné pojmy v pedagogike ako sú vzdelávanie, výchova a motivácia. Nasledujúca časť sa zaoberá vzdelávacou štruktúrou na Slovensku, v ktorej je popísané fungovanie školstva, vysokoškolské vzdelávanie a proces štúdia na vysokej škole. Následne je rozobratý dlhodobý zámer Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Aplikácia časť diplomovej práce je zameraná na financovanie vysokých škôl na Slovensku, identifikáciu problémov vo financovaní, ako aj iných problémov vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku.

Kľúčové slová: absolventi, dotácie, financie, pedagogika, vysoké školstvo

ABSTRACT

POLAKOVIČ, Patrik: *Current issues and challenges in higher education in Slovakia*. - University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Finance– Supervisor: Ing. Dáša Belkovicsova, PhD. Bratislava: FNE UE, 2020, 75 p.

The main goal of the master thesis is to describe the financing of higher education in Slovakia, identify its main problems and propose solutions with connection to experiences from other countries. At the same time the master thesis is also focusing on problems within other areas in higher education in Slovakia, for example employment rate of graduates, different employment rates of women and men graduates, the departure of students to other countries or difference of employment rate of first level graduates compared to second level graduates. The thesis is divided into four chapters. There are 2 pictures, 19 tables and 2 graphs within the thesis. The first chapter contains informations about current state of the discussed topics in Slovakia and other countries whilst describing basic terms in pedagogy like education, training and motivation. Next part of the thesis is dedicated to structure of education in Slovakia, where we explained, with a help of laws, the functioning of education, higher education and process of studying on university. Next the master thesis shows long term intention in education posted by Ministry of education, science, research and sport of Slovak republic. Application part of the master thesis is focused on funding higher education in Slovakia, it identifies the issues with the funding system, but also identifies problems in other areas of higher education in Slovakia.

Keywords: finance, graduates, grants, higher education, pedagogy

Obsah

Obsah.....	6
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	8
1.1 Základné pojmy vo vzdelávaní a pedagogike	8
1.1.1 Vzdelávanie.....	9
1.1.2 Učenie	9
1.1.3 Vyučovanie	9
1.1.4 Výchova	10
1.1.5 Socializácia	11
1.1.6 Základné zložky vyučovacieho procesu	12
1.2 Motivácia	13
2 Školstvo na Slovensku a vo svete.....	15
2.1 Vzdelávacia štruktúra v Slovenskej republike	16
2.2 Vysokoškolské vzdelávanie v SR.....	17
2.2.1 Štúdium na vysokej škole	22
2.2.2 Dlhodobý zámer pre oblasť vysokých škôl na roky 2016-2021	26
3 Cieľ práce, metodika a metódy skúmania.....	34
3.1 Cieľ práce.....	34
3.2 Metodika práce a metódy skúmania	35
4 Výsledky práce a diskusia.....	37
Záver.....	65
Zoznam použitej literatúry.....	67
Zoznam príloh.....	74

Úvod

Téma vysokoškolského vzdelávania je celosvetovo veľmi dôležitá a zaraďuje sa medzi dôležité časti pri každoročnom zostavovaní štátneho rozpočtu. Vysoké školy sú veľmi dôležitou súčasťou fungovania každej krajiny, pretože produkujú novú a schopnú pracovnú silu na trh práce. Financovanie vysokých škôl je teda nesmierne dôležité a bez správneho systému financovania vysoké školstvo nemôže fungovať efektívne.

Túto tému som si zvolil pretože ako študent vysokej školy, ktorý sa zaujíma o financie a financovanie prostredníctvom dotácií a transferov je mi táto téma veľmi blízka.

Ako hlavný cieľ diplomovej práce sme si teda zvolili vymedzenie financovania verejných vysokých škôl na Slovensku, pričom sa budeme snažiť identifikovať jeho problémy a pokúsime sa navrhnúť aj ich riešenia.

Do diplomovej práce sme zahrnuli aj čiastkové ciele, ktoré čiastočne súvisia aj s hlavným cieľom, ale zároveň nám poukazujú aj na iné problémy vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku.

Diplomová práca je rozdelená na teoretickú a aplikačnú časť. V teoretickej časti vymedzujeme hlavne systém školstva na Slovensku, definujeme základné pojmy vo vzdelávaní a pedagogike ako sú učenie, vyučovanie, vzdelávanie a výchova. V aplikačnej časti sa zameriavame na konkrétne problémy vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku, detailne sme popísali financovanie verejných vysokých škôl a identifikovali jeho hlavný problém. Zároveň sme poskytli odporúčania ku väčšine identifikovaných problémov a odporučili aj rôzne praktiky ako spraviť vyučovanie atraktívnejším a zaujímavejším.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Dôkazom, že školstvo a vzdelávanie je extrémne dôležité potvrdzuje fakt, že podľa všeobecnej deklarácie ľudských práv má, na základe článku 26, každý právo na vzdelávanie. Nasledovne článok 26 hovorí, že základné stupne vzdelania by mali byť bezplatné a povinné pre každého. Vyššie vzdelanie, technické alebo odborné vzdelanie, už môže byť spoplatňované, dobrovoľné, ale hlavne prístupné pre každého na základe schopností. Nikto vo svete by nemal byť obmedzovaný k prístupu ku vzdelaniu. Ak má dostatočné schopnosti na jeho ukončenie, mal by mať možnosť študovať. Okrem samotnej špecializácie vyššieho vzdelania by vzdelávanie malo prispieť k úplnému rozvoju osobnosti študenta, všeobecným vedomostiam a formovaniu vzťahu k ľudským právam, ako aj základným slobodám¹. Vzdelávanie má teda pomáhať predovšetkým znášanlivosti, priateľstvu medzi všetkými národmi, náboženskými skupinami alebo rasovými skupinami. Rovnako pomáha aj vzájomnému porozumeniu, ale aj rozvoju Organizácie spojených národov. Keďže sú deti neplnoleté, tak rodičia sú tí, ktorí majú prednostné právo vyberať pre svoje deti druh vzdelania².

1.1 Základné pojmy vo vzdelávaní a pedagogike

Pre úspešné pochopenie každého problému alebo témy je veľmi dôležité vysvetlenie základných pojmov danej problematiky. Oboznámenie sa so základnými pojmami dopomáha hlavne umožniť komunikáciu vo vede, ale aj interpretáciu, ako aj vedecké vysvetlenie javov. V tematike pedagogiky a vzdelávania sa však objavujú viaceré problémy či nejasnosti, ktoré majú za následok problémy v komunikácii a následne vo vedeckej činnosti³.

Pre potreby našej práce sme sa rozhodli vybrať nasledovné, najčastejšie používané pojmy v pedagogike a vzdelávaní:

- vzdelávanie,
- učenie,
- vyučovanie,
- výchova,
- socializácia.

---

¹<https://www.gender.gov.sk/wp-content/uploads/2012/06/UDHRvSVK.pdf>. [internetový zdroj]. [cit 2019-24-10].

² Tamtiež, s.4.

³KOMPLOTOVÁ, S. *PEDAGOGIKA*. 2011, s. 9.

1.1.1 Vzdelávanie

Pojmom vzdelávanie sa budeme zaoberať ako prvým, pretože si myslíme, že je najdôležitejším pojmom danej problematiky. Vzdelávanie sa v bežnom živote často zamieňa s pojmom výchova, pretože ich spoločným charakterom je, že oba predmetné pojmy pomenávajú procesy, ktoré sú zámerné a cieľavedomé, avšak oba pojmy majú súčasne rozličné znaky⁴. Rozdiely medzi danými pojmami vidíme už aj v ich latinskom pomenovaní, „educatio“ a „erudicio“. Pojmu výchova sa budeme venovať neskôr.

Termín „erudicio“ alebo vzdelávanie bol používaný v prípade procesu osvojovania si obsahu kultúry, vedy, jazyka či umenia. Moderné poňatia slova vzdelávanie je skôr zamerané na osvojenie si vedomostí o závislostiach javov, nadobúdanie zručností a rôznych návykov. Vzdelávanie však nie je len o získavaní si vedomostí a znalostí, ale aj o získaní metód na neskoršie vzdelávanie počas života. Rovnako ako výchova, tak aj vzdelávanie je neodmysliteľnou súčasťou socializácie⁵.

1.1.2 Učenie

V literatúre zameranej na psychológiu je učenie vnímané veľmi obširne ako aklimatizovanie sa okolitým podmienkam, pričom výsledkom učenia býva spravidla zmena správania daného jedinca⁶. Daná definícia je však veľmi obširna práve preto, lebo nie každá zmena správania jedinca je spôsobená učením. Pedagogickým vysvetlením pojmu učenie je skôr tvrdenie, že učenie je zapamätanie si určitých informácií, či už v škole osvojením si poznatkov alebo zo štúdia kníh. Nejedná sa teda len o zmenu správania, ale v prvom rade o získanie a zapamätanie si určitých informácií⁷.

1.1.3 Vyučovanie

Nasledujúcim pojmom, na ktorý sa budeme zameriavať je vyučovanie, ktorého definíciu môžeme chápať nasledovne. Vyučovanie je inštitucionalizovaná forma vzdelávania a výchovy, pričom si vyžaduje špecifickú organizáciu, v ktorej sú stanovené pravidlá, ciele a detailne vymedzený vzťah medzi žiakom a učiteľom⁸. Ak sa rozprávame o vzťahu učiteľa a žiaka, spomeňme si aj niektoré z vyučovacích štýlov učiteľov. Štýl, ktorý

---

⁴ KOMPLOTOVÁ, S. *PEDAGOGIKA*. 2011, s. 14.

⁵ Tamtiež, s. 15.

⁶ Tamtiež, s. 16.

⁷ Tamtiež, s. 16.

⁸ Tamtiež, s. 15.

je typický pre učiteľov, ktorí začínajú svoju učiteľskú kariéru sa nazýva nevyhranený štýl a je špecifický zmenou prístupu učiteľa, ktorý závisí od správania jeho žiakov. Demokratický štýl výučby sa charakterizuje sebareflexiou učiteľa, otvorenými diskusiami so žiakmi, kedy demokratický učiteľ zvažuje ich názory a výhrady, pričom na ich základe inovuje svoj štýl učenia. Predmetný štýl je medzi žiakmi veľmi obľúbený a žiaci si vytvárajú s učiteľom dobrý vzťah, kedy ho rešpektujú a majú radi. Ak sa učiteľ snaží o výučbu, ale žiaci ho ignorujú, v triede je slabá disciplína, učiteľ nie je rešpektovaný, ale žiaci ho majú radi, hovoríme o liberálnom štýle vyučovania. Posledným štýlom vyučovania je takzvaný autoritatívny vyučovací štýl, v ktorom učiteľ nerešpektuje žiakov, učiteľ sa snaží byť dominantný, pričom si drží od žiakov odstup. V predmetnom štýle vyučovania má síce učiteľ od žiakov rešpekt vďaka svojim vedomostiam, ale vnímajú ho ako učiteľa bez zmyslu pre humor, ktorý je veľmi prísny⁹. Vyučovanie je teda výchovno-vzdelávací proces, ktorý sa odohráva v špecializovaných inštitúciách, ktoré nemusia byť len školy, ale môžeme hovoriť napríklad aj o rôznych osvetových strediskách alebo krúžkoch¹⁰.

1.1.4 *Výchova*

Výchova je definovaná ako cieľavedomá a cieľená činnosť, v ktorej ide o rozvoj osobnosti, hodnôt, správania, morálky a postojov. Zameranie výchovy dieťaťa alebo žiaka je hlavne na morálnu a sociálnu stránku, avšak snaží sa o rozvoj všetkých stránok osobnosti. Výchovu môžeme charakterizovať ako typicky ľudskú činnosť človeka, ktorá ho pripravuje na jeho sociálnu rolu v živote a prostredníctvom ktorej si vytvára postoje¹¹. Z. Baďuríková definuje postoje ako pomerne trvalé zameranie, ktoré si jedinci vytvárajú voči rozličným predmetom, otázkam, javom, s ktorými sa v živote stretávajú, a ktoré verbálne vyjadrujú ako svoje názory¹². Výchova sa však od socializácie odlišuje zámernosťou a je teda špecifickou ľudskou aktivitou, v ktorej ide o riadenie zámerných zmien a procesov v osobnosti¹³. Podľa W. Brezinku¹⁴ je výchovou snaha o ovplyvnenie, na základe ktorého sa snažíme o zlepšenie alebo zhodnotenie osobnosti vychovávaného. Ďalším charakteristickým znakom výchovy je, že ide o proces, v ktorom zúčastnené osoby vyvíjajú aktivity, ktoré sú na seba nadviazané, a ktorých výsledkom má byť človek, ktorý je plne emancipovaný a schopný sa vo svete

---

⁹ ČONKOVÁ, A. *ŠKOLSKÁ PEDAGOGIKA*. 2017, s. 97.

¹⁰ KOMPLOTOVÁ, S. *PEDAGOGIKA*. 2011, s. 15.

¹¹ ČONKOVÁ, A. *ŠKOLSKÁ PEDAGOGIKA*. 2017, s. 44.

¹² BAĎURÍKOVÁ, Z. *ŠKOLSKÁ PEDAGOGIKA*. 2001, s. 116.

¹³ KASÍKOVÁ, H, VALIŠOVÁ, A. *PEDAGOGICKÉ OTÁZKY SOUČASNOSTI*. 1994, s. 19.

¹⁴ BREZINKA, W. *GRUNDBEGREFFE DER ERZIEHUNGSWISSENSCHAFT*. 1990, s. 16.

a v spoločnosti orientovať¹⁵. Na proces výchovy vplývajú aj rôzne biologické faktory, okolité prostredie alebo psychické procesy každého jedinca.

Postupom času sa vyvinuli tri hlavné postoje vnímania možnosti podielu na výchove človeka. Prvým postojom ku výchove je takzvaný výchovný pesimizmus, ktorého najväčším zástancom je francúzsky filozof Jean-Jacques Rousseau¹⁶. Výchovný pesimizmus odmieta stanovovať ciele výchovy, pretože výsledok výchovy je podľa neho nejasný. Výchovný pesimizmus však výchovu pripúšťa. Nasledujúci smer tvrdí, že človek sa narodí ako tabuľa rasa, čiže ako nepopísaná, prázdna tabuľa a preto tvrdia, že človek je formovaný iba vonkajším vplyvom a výchovou. Odmietajú akýkoľvek vplyv dedičnosti a hlavným predstaviteľom preceňovania možností výchovy je filozof John Locke. Predstavitelia výchovného optimizmu veria, že vďaka výchove môžeme dosiahnuť veľa, ale mnoho je však ovplyvnené dedičnosťou. Hlavnými predstaviteľmi sú Ján Amos Komenský a Johann Heinrich Pestalozzi¹⁷. Všeobecná porada o náprave ľudských vecí, dielo, v ktorom sa Ján Amos Komenský zameriava na negatívne fenomény v spoločnosti a možnosti ich neutralizácie za pomoci správne cielenej výchovy opisuje dôležitosť výchovy v spoločnosti a zároveň definuje hlavné predpoklady výchovného optimizmu. S. Komplotová uvádza, že vymedzenie výchovy je vždy pozitívne, ciele výchovy majú podobu ideálu. Zároveň sa výchova vníma ako rozvoj jednotlivca, a nie ako negácia jeho predpokladov¹⁸.

1.1.5 Socializácia

Podobne ako pri definícii vyučovanie, vyučovací proces sa definuje ako organizovaná, cieľavedomá, postupná činnosť, ktorá je vykonávaná medzi učiteľom, ktorý je zodpovedný za vyučovanie a žiakom, ktorý má za úlohu si predmetné učivo osvojiť. Interakcia medzi učiteľom a žiakom je ovplyvňovaná viacerými faktormi, napríklad zásady učiteľa, vyučovacie metódy, formy vyučovania alebo zvolené vyučovacie pomôcky¹⁹. V modernom živote však na vyučovanie vplývajú aj iné faktory, a to omnoho výraznejšie. E. Petlák už v roku 2004 popisuje vplyv masovokomunikačných médií ako faktor, ktorý ovplyvňuje vyučovací proces. Zodpovednosť za vyučovanie nie je jedinou činnosťou učiteľa, ten by sa mal snažiť o motiváciu študentov, odstraňovanie chýb žiakov, zadávanie úloh alebo kontrolu plnenia úloh žiakov.

---

¹⁵ KOMPLOTOVÁ, S. *PEDAGOGIKA*. 2011, s. 15.

¹⁶ KOMPLOTOVÁ, S. *PEDAGOGIKE PRE UČITEĽOV*. 2013, s. 31.

¹⁷ ČONKOVÁ, A. *ŠKOLSKÁ PEDAGOGIKA*. 2017, s. 45.

¹⁸ KOMPLOTOVÁ, S. *PEDAGOGIKA*. 2011, s. 14.

¹⁹ PETLÁK, E. *VŠEOBECNÁ DIDAKTIKA*. 2004, s. 311.

1.1.6 Základné zložky vyučovacieho procesu

Dynamika vyučovacieho procesu závisí od vzájomných vzťahov jednotlivých zložiek vyučovacieho procesu. Hlavnou zložkou vyučovacieho procesu sú vyučovacie ciele, ktoré sú sociálne determinované. Medzi ďalšie základné zložky vyučovacieho procesu môžeme zaradiť podmienky, v ktorých prebieha vyučovací proces, činnosť, formy a metódy učiteľov a žiakov, obsah vyučovania alebo didaktické prostriedky. Na dosiahnutie dobrého výsledku vyučovacieho procesu je veľmi dôležitý cieľ²⁰.

Určujúcim prvkom vyučovacieho procesu je jeho cieľ, ktorý vyjadruje výsledný stav, ktorý má byť naplnený kooperáciou žiaka a učiteľa. Cieľ určuje zmeny v psychomotorickej, kognitívnej a afektívnej oblasti žiakov²¹. Pre celú populáciu žiakov platia všeobecné ciele, ako napríklad národné výchovno-vzdelávacie ciele²². Žiaci sú následne pravidelne testovaní, aby sa overilo naplnenie stanovených cieľov. Ciele vyučovacieho procesu sú stanovené v zákone č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov, kde sú rozdelené do viacerých oblastí. Ciele stanovené v zákone sú komplikované a stelesňujú ideály osobnosti. Školy preto musia stanovovať ciele veľmi konkrétne, aby nenastala situácia, kedy školy určujú nesplniteľné ciele, ktoré sú len ich prianím. Stanovenie cieľov pomáha pri voľbe vhodných vyučovacích metód, usporiadaní vyučovania a hlavne pri hodnotení žiakov a samotnej výučby²³. V profile absolventa môžeme nájsť zadefinované ciele študijného odboru, ktoré sú konkretizované v učebnom programe predmetov. V učebných osnovách nájdeme ciele konkrétnych predmetov, kde učiteľ formuje cieľ témy, tematického celku, ale aj konkrétne ciele vyučovacej hodiny²⁴. Ciele môžeme deliť podľa konkrétnosti na všeobecné, špecifické alebo čiastkové.

Všeobecné ciele vzdelávania sú podľa UNESCO nasledovné²⁵:

- učiť sa poznávať po celý život,
- učiť sa byť,
- učiť sa žiť spoločne,
- učiť sa konať.

A. Čonková²⁶ chápe všeobecné ciele ako vyjadrenie ideálu vzdelávania a výchovy, vyjadrenie potrieb a požiadaviek spoločnosti na výchovu a vzdelávanie. Následne dodáva,

---

²⁰ KOMPLOTOVÁ, S. *PEDAGOGIKA*. 2011, s. 127.

²¹ ČONKOVÁ, A. *ŠKOLSKÁ PEDAGOGIKA*. 2017, s. 45.

²² KOMPLOTOVÁ, S. *PEDAGOGIKA*. 2011, s. 127.

²³ Tamtiež, s. 127.

²⁴ KOMPLOTOVÁ, S. *PEDAGOGIKA*. 2011, s. 127.

²⁵ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000114766> [internetový zdroj]. [cit 2019-16-09].

²⁶ ČONKOVÁ, A. *ŠKOLSKÁ PEDAGOGIKA*. 2017, s. 65.

že štát by mal vytvárať také podmienky, aby ľudia po jeho ukončení ostali v danej krajine, kde budú vytvárať hodnoty spoločnosti. Zároveň je štát zodpovedný za to, aby vzdelanie malo hodnotu v spoločnosti. I. Turek (2004) opisuje ideálneho absolventa štúdia ako človeka, ktorý je čestný, dobrý, múdry, má morálny charakter, je zodpovedný voči okoliu, ľuďom a životnému prostrediu.

Ciele vyučovacieho procesu môžeme deliť aj na kognitívne, afektívne a psychomotorické ciele²⁷. Rôzne predmety počas štúdia majú rôzne ciele, v niektorých prevládajú kognitívne a v iných psychomotorické. Kognitívne ciele sú nasmerované na poznanie osobnosti žiakov. Stanoviť by ich mal sám učiteľ tak, aby z nich vedel porozumieť čo a ako sa má žiak naučiť. Pre žiaka je potrebné pochopiť, čo sa od neho očakáva, či stačí reprodukcia vybranej definície alebo je potrebné predmetnú definíciu opísať, vysvetliť alebo aplikovať. Afektívne ciele obracajú svoj zámerný smer na emócie a motiváciu žiakov. Učiteľ zhodnotí obsah celého tematického obsahu predmetu a potom vyberie takú tému, ktorá ovplyvní postoje a hodnotové orientácie žiakov. Dôležitou súčasťou afektívnych cieľov je plánovanie priestoru na vyjadrenie myšlienok študentov a zdieľanie osobných skúseností, ktoré v ideálnom prípade vyvolávajú diskusiu. Učiteľ sa snaží vybrať také úlohy, ktorých úspešné riešenie vytvára pocit radosti v jeho študentoch. Dosiachnutiu afektívnych cieľov napomáhajú nečakané situácie, ktoré vznikajú počas výučby a je treba ich využiť²⁸. Psychomotorické ciele stanovuje učiteľ podľa psychomotorických schopností študentov, ktoré majú úspešným absolvovaním predmetu získať. Môže ísť o schopnosť pracovať s odbornými počítačovými programami, schopnosť využívať cudzí jazyk alebo koordinácia pohybov pri športovej aktivite²⁹.

1.2 Motivácia

Motivácia dáva silu ľuďom na dosiahnutie vysokých cieľov, dodáva výkon na prekonanie prekážok s cieľom zmeniť sa. Motivácia je hnacím motorom poučenia, sebakontroly a vytrvalosti ľudského správania. Aký vplyv má motivácia na štúdium?

Motiváciou v štúdiu sa veľmi zaoberajú výchovní psychológovia, pretože motivácia zohráva extrémne dôležitú úlohu v učení študentov. Motivácia vo vzdelávaní môže mať viacero efektov na študentov a na spôsob, akým študujú, učia sa a správajú sa voči subjektom

---

²⁷ ČONKOVÁ, A. *ŠKOLSKÁ PEDAGOGIKA*. 2017, s. 66.

²⁸ KOMPLOTOVÁ, S. *PEDAGOGIKA*. 2011, s. 128.

²⁹ Tamtiež, s. 128.

štúdia³⁰. Motivácia vo vzdelávaní vedie k zvýšenej snahe v štúdiu, nasmeruje správanie k vybranému cieľu, zvýši kognitívne vnemy, zvýši celkový výkon študentov a podporuje zvedavosť. Z výskumov³¹ vyplýva, že študenti s vyššou motiváciou ku štúdiu zostanú v škole, aby dosiahli koncepčné porozumenie v porovnaní s tými, ktorí majú menšiu motiváciu³².

Správanie študenta môže byť vnútorne motivované, zvonka motivované alebo „amotivované“³³. Vnútorňá motivácia sa zväčša prejavuje dobrým pocitom zo samotnej aktivity, v tomto prípade štúdiom alebo pocitom satisfakcie z podieľania sa na aktivite. Príkladom vnútornej motivácie je študent, ktorý študuje daný odbor preto, lebo je preňho zaujímavý a chce sa o ňom dozvedieť čo najviac. R. Ryan a E. Deci zastávajú názor, že vnútorňá motivácia vychádza z psychológie človeka, kedy daný jedinec potrebuje pocit kompetentnosti a sebaurčenia³⁴. Vnútorňú motiváciu môžeme rozdeliť do viacerých skupín, a to na vnútorňú motiváciu vedieť, vnútorňú motiváciu niečo dokázať a vnútorňú motiváciu získať stimul. Vnútorňá motivácia vedieť má hlbokú tradíciu vo vzdelávacom výskume, pričom je spájaná so zvedavosťou, výskumom a vnútorňým intelektom. Predmetná motivácia sa dá charakterizovať ako robenie určitej aktivity pre potešenie, ktoré jedinec získava počas učenia, skúmania alebo snaženia sa získať nové vedomosti. Ako príklad môžeme uviesť študenta, ktorý číta knihu pre radosť, ktorú má z toho, že sa z danej knihy učí niečo nové³⁵. Vnútorňá motivácia niečo dokázať je chápaná ako aktivita, ktorá naplňa jednotlivca a prináša mu radosť, keď sa snaží niečo dosiahnuť alebo niečo vytvoriť. Ide napríklad o študenta, ktorý sa nielenže snaží naplniť ciele danej úlohy, ale posúva hranice oveľa ďalej a snaží sa prekonať samého seba. Posledný druh vnútornej motivácie nám opisuje študenta, ktorý chodí na prednášky, aby zažil pôžitok z otvorenej diskusie alebo číta knihu, aby zažil silné emócie.

---

³⁰TOHIDI, Hamed, JABBARI, Mohammad. *The effects of motivation in education*. Department of Industrial Engineering, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, WCLTA. 2011

³¹SKINNER, E, Wellborn, J, Connell, J. *What it takes to do well in school and whether I've got it: A process model of perceived control and children's engagement and achievement in school*. Journal of Educational Psychology, vol. 82, 1990, s. 22-32.

³²Edward L. Deci, Robert J. Vallerand, Luc G. Pelletier & Richard M. Ryan, *Motivation and Education: The Self-Determination Perspective*, Educational Psychologist, 26:3-4, 325-346, DOI: 10.1080/00461520.1991.9653137

³³Tamtiež, s. 328.

³⁴Tamtiež, s. 329.

³⁵VALLERAND, Robert. Et al. *The academic motivation scale: a measure of intrinsic, extrinsic and amotivation in education*. Research Laboratory on Social Behavior and Department of Psychology, University of Quebec at Montreal, 1992.

Opakom vnútornej motivácie je vonkajšia motivácia. V prípade vonkajšej motivácie ide o študenta, ktorý študuje na skúšku, lebo ho do štúdia nútia rodičia a hovoríme o prvom type vonkajšej motivácie – vonkajšia regulácia. Druhým typom vonkajšej motivácie je takzvaná „introjekčná“ vonkajšia motivácia. Psychológovia ju opisujú ako presun vonkajšku do vnútra. Introjekcii sa venoval napríklad Freud a jej vzor videl v prehltní. Ak sa pozrieme na introjekciu v motivácii študenta, môžeme tvrdiť, že študent si osvojí názory rodičov a nebude tvrdiť, že študuje na skúšku, lebo ho rodičia nútia, ale bude tvrdiť, že študuje, lebo to je to, čo dobrí študenti robia³⁶. Opakovaním introjekcie študent dosiahne takzvanú identifikáciu (internalizáciu) a začne tvrdiť, že študuje, pretože to je preňho dôležité.

2 Školstvo na Slovensku a vo svete

Téma školstva je na Slovensku, ale aj vo svete jednou z najdôležitejších tém, a to hlavne z dôvodu, že práve absolventi škôl sú nová pracovná sila a zároveň budúci hnací stroj ekonomiky každej krajiny. Vysokoškolské vzdelávanie zohráva v spoločnosti veľmi vitálnu úlohu, pričom jeho kvalita a dostupnosť je značne naviazaná na jeho financovanie³⁷. Jedným z najväčších problémov vo svete, ktorému čelia jednotlivé krajiny, je nájst' udržateľný zdroj financovania vysokoškolského vzdelávania. Zároveň je nemenej dôležitým faktom, že študenti z rôznych prostredí musia dostať rovnaké podmienky na štúdium a na jeho úspešné ukončenie³⁸. Dôležitosť vysokoškolského vzdelávania v Európskej únii utvrdzuje aj fakt, že jedným z cieľov stratégie Európa 2020 je dosiahnuť v Európe najmenej štyridsať percentný podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov vo vekovej kategórii tridsať až tridsať štyri rokov³⁹. Podľa štúdie Dropout and Completion in Higher Education in Europe⁴⁰ je na dosiahnutie predmetného cieľa nevyhnutné zvýšiť úspešnosť študentov v štúdiu a znížiť počet študentov, ktorí vysokú školu nedokončia.

---

³⁶VALLERAND, Robert. Et al. *The academic motivation scale: a measure of intrinsic, extrinsic and amotivation in education*. Research Laboratory on Social Behavior and Department of Psychology, University of Quebec at Montreal, 1992

³⁷https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/fee_support_2018_19_report_en.pdf , [internetový zdroj]. [cit 2019-15-08].

³⁸Tamtiež, s. 5.

³⁹Vossensteyn, Hans, et al. *Dropout and Completion in Higher Education in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015, s. 7.

⁴⁰Tamtiež, s. 7.

2.1 Vzdelávacia štruktúra v Slovenskej republike

Podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov⁴¹ sa vzdelávanie v Slovenskej republike delí na štyri stupne a následne pokračuje vysokoškolské vzdelávanie. Prvým stupňom vzdelávacieho procesu na Slovensku je predprimárne vzdelávanie. Predprimárne vzdelanie dosiahne dieťa ukončením posledného roka v materskej škole. Po ukončení posledného ročníka predprimárneho vzdelávania, zákonný zástupca dieťaťa alebo zástupca zariadenia požiada o osvedčenie o ukončení predprimárneho vzdelávania dieťaťa. Po obdržaní daného osvedčenia, dieťa môže pokračovať na druhý stupeň vzdelávania, ktorým je základné vzdelávanie. Základné vzdelávanie sa podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov⁴² delí na primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie. Absolvovaním prvého stupňa základného vzdelávania získa žiak primárne vzdelanie na základnej škole a môže pokračovať na nižšie stredné vzdelávanie, teda druhý stupeň základného vzdelávania. Nižšie stredné vzdelanie získa žiak, ktorý úspešne absolvuje posledný ročník vzdelávacieho programu pre druhý stupeň základných škôl. Nižšie stredné vzdelanie môže získať aj žiak na strednej škole, ktorý úspešne ukončí prvý ročník päťročného štúdia, na ktorý sú prijímaní žiaci ôsmeho ročníka základnej školy, alebo štvrtého ročníka osemročného programu na strednej škole. Stredné vzdelanie sa podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov rozdeľuje na štyri časti.⁴³

- nižšie stredné odborné vzdelanie,
- stredné odborné vzdelanie,
- úplné stredné všeobecné vzdelanie,
- úplné stredné odborné vzdelanie.

Žiak získa nižšie stredné odborné vzdelanie úspešným ukončením posledného ročníka štúdia najmenej dvojročného a najviac trojročného programu vzdelávania na strednej odbornej škole alebo odbornom učilišti, ktorý sa ukončuje odbornou skúškou. Žiak po úspešnom absolvovaní záverečnej skúšky obdrží výučný list alebo vysvedčenie o záverečnej skúške, ktoré slúži ako doklad o úspešnom získaní príslušného stupňa vzdelania. Absolvovaním najmenej trojročného a najviac štvorročného štúdia na strednej odbornej škole alebo na

---

⁴¹Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-19-09].

⁴²Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-19-09].

⁴³Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-19-09].

strednej športovej škole, získa žiak stredné odborné vzdelanie po absolvovaní záverečnej skúšky. Ako doklad o úspešnom dosiahnutí stredného odborného vzdelania žiak dostane vysvedčenie o maturitnej skúške. Úplné stredné všeobecné vzdelanie získa žiak, ktorý úspešne absolvuje minimálne štvorročné a maximálne osemročné gymnázium, ktoré ukončuje maturitná skúška. Absolvovaním minimálne štvorročného a maximálne päťročného programu v strednej odbornej škole, strednej športovej škole alebo škole umeleckého priemyslu, ktorý sa ukončuje maturitou, získa žiak úplné stredné odborné vzdelanie.

Posledným stupňom je vyššie odborné vzdelanie, takzvané postsekundárne vzdelanie, ktoré podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov získa žiak úspešným absolvovaním najmenej dvojročného a najviac trojročného vzdelávania na strednej škole, ktoré sa končí absolventskou skúškou. Ako potvrdenie získa absolvent titul diplomovaný špecialista „DiS“. Postsekundárne vzdelanie získa aj žiak súvislého šesťročného vzdelávania v konzervatóriu alebo osemročného vzdelávania v tanečnom konzervatóriu. Získaný titul po úspešnom absolvovaní skúšky na danej škole je „DiS. art“. Poslednou možnosťou získania postsekundárneho vzdelávania je absolvovanie minimálne dvojročného a maximálne trojročného vzdelávania na škole umeleckého priemyslu. Po úspešnom absolvovaní dvojročného programu získa žiak titul „DiS. art“ a po úspešnom trojročnom titul „DiS“. Najvyšším stupňom vzdelávania na Slovensku je vysokoškolské vzdelávanie.

2.2 Vysokoškolské vzdelávanie v SR

Poskytovateľom vysokoškolského vzdelávania v Slovenskej republike sú vysoké školy s programami, ktoré majú dostatočnú akreditáciu na poskytovanie vysokoškolského vzdelania.

Podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov⁴⁴ sú vysoké školy právnické osoby a delia sa na verejné vysoké školy, štátne vysoké školy so sídlom na území Slovenskej republiky, súkromné vysoké školy a zahraničné vysoké školy so sídlom na území členského štátu Európskej únie mimo územia Slovenskej republiky alebo štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie. Zároveň sú vysoké školy umelecké, vrcholné vzdelávacie

---

⁴⁴Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-21-09].

a vedecké ustanovizne. Každá vysoká škola má svoje poslanie, pre tie, ktoré sú súčasťou európskeho vysokoškolského vzdelávacieho a výskumného priestoru je poslaním rozvíjať vedomosti, tvorivosť v človeku, osobnosť a prispievať k rozvoju kultúry, vedy a vzdelanosti celej spoločnosti. Vysoké školy naplňajú svoje poslanie tým, že vychovávajú odborníkov, ktorí dosahujú najvyššie vzdelanie, majú vysoké morálne zásady a nechýba im spoločenská ani občianska zodpovednosť. Vysoké školy zároveň pomáhajú rozvoju vzdelávania na Slovensku na všetkých úrovniach, a to od základného vzdelávania až po vysokoškolské. Môže ísť o dodatočné vzdelávanie učiteľov základných škôl, školských zariadení alebo stredných škôl. Spolupráca vysokých škôl pomáha aj pri výchove mimoriadne talentovaných a nadaných žiakov stredných či základných škôl. Napĺňanie svojho poslania dosahujú vysoké školy aj spoluprácou s obcami, orgánmi štátnej správy, vyššími územnými celkami, zapájaním sa do verejných diskusií o etických a spoločenských otázkach. Vysoké školy sú jediné inštitúcie, ktoré sú oprávnené poskytovať, organizovať a zabezpečovať vysokoškolské vzdelanie. Zároveň sa však na poskytnutí vysokoškolského vzdelávania môžu podieľať aj špecializované zariadenia zamerané na výučbu, ktoré sú zriadené danou vysokou školou a pri študentoch doktorandského štúdia môže pôsobiť aj externá vzdelávacia inštitúcia.

Dohliadajúcim orgánom a kontrolórom splnenia akreditačných podmienok je Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo, ktorá udeľuje alebo odoberá, podľa zákona, príslušné akreditácie všetkých vysokých škôl⁴⁵. O akreditáciu môže požiadať každá vysoká škola v ktoromkoľvek študijnom odbore. V Slovenskej republike sa študijne programy zaraďujú do troch stupňov. Bakalársky študijný program, ktorý je program prvého stupňa, po ňom nasleduje program druhého stupňa, ktorý sa delí na magisterský, doktorský alebo inžiniersky študijný program. Posledným a najvyšším študijným stupňom je tretí stupeň, ktorý sa nazýva doktorandský študijný program.

Podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov⁴⁶ je študijný program súbor predmetov, ktoré pozostávajú zo vzdelávacích činností, ktorými sú najmä prednáška, seminár, cvičenie, záverečná práca, projektová práca, laboratórne práce, stáž, exkurzia, odborná prax, štátna skúška a ich kombinácie a súbor pravidiel zostavený tak,

---

⁴⁵https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-72_sk [internetový zdroj]. [cit 2019-02-10].

⁴⁶Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-02-10].

že úspešné absolvovanie týchto vzdelávacích činností pri zachovaní uvedených pravidiel umožňuje získať vysokoškolské vzdelanie.

Možnosťou je aj spájanie prvých dvoch stupňov vysokej školy do jedného celku, ale aj možnosť zvoliť si jednodborový program, ako napríklad Financie alebo medziodborový program Filozofia-sociológia na Univerzite Komenského v Bratislave. Následne si študent môže zvoliť, v ktorom študijnom odbore dokončí svoje vysokoškolské vzdelanie. Môže ísť o filozofiu, sociológiu alebo kombináciu oboch.

V predmetnom zákone je definovaný aj pojem akademická obec vysokej školy, pričom ide o súhrn učiteľov, ktorí majú s vysokou školou ustanovený týždenný pracovný čas a sú s vysokou školou v pracovnom pomere, výskumných pracovníkov, iných zamestnancov vysokej školy, ale takisto do akademickej obce patria aj študenti. Každý člen akademickej obce je zároveň oprávnený navrhnúť kandidáta do volieb na rektora vysokej školy⁴⁷.

Veľmi dôležitou časťou zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov je paragraf štyri, v ktorom sú definované akademické slobody a akademické práva. Môžeme sem zaradiť napríklad právo na slobodné vyjadrovanie a zverejňovanie svojich názorov alebo slobodu vedeckého bádania, vývoja umeleckej činnosti a ďalšej tvorivej činnosti alebo výskumu. Slobodu majú učitelia aj vo výučbe. Tá sa prejavuje otvorenosťou rozmanitým vedeckým názorom, výskumným metódam alebo umeleckým smerom.

Na zabezpečenie akademických práv a akademických slobôd na vysokých školách sa zaručuje nedotknuteľnosť akademickej pôdy vysokých škôl, okrem prípadov ohrozenia života, zdravia, majetku alebo prípadov živelnej pohromy. Akademickú pôdu tvorí priestor vymedzený nehnuteľným majetkom, ktorý vysoká škola vlastní, spravuje, má v nájme alebo kde sa plní poslanie a hlavné úlohy vysokých škôl a fakúlt. Vstup orgánov činných v trestnom konaní na akademickú pôdu povoľuje rektor.

Zároveň Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky každoročne zostavuje a zároveň aktualizuje predchádzajúce verzie Dlhodobého zámeru vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl. Spomínaný zámer je zostavovaný na päť až desať rokov, býva prerokúvaný

---

⁴⁷Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-02-10].

vládou SR a využívaný je napríklad pri rozhodovaní o výške a mieste dotácie na rozvoj vysokých škôl⁴⁸.

Vysokoškolské vzdelanie je v Slovenskej republike zabezpečované dvadsiatimi verejnými vysokými školami, tromi štátnymi vysokými školami, dvanástimi súkromnými vysokými školami pričom vysokoškolské vzdelanie na Slovensku poskytuje aj päť zahraničných vysokých škôl⁴⁹. Verejné vysoké školy sú verejnoprávne a samosprávne inštitúcie, ktoré podliehajú zákonu daného štátu, ktorý určuje jej zriadenie, názov, zrušenie a jej sídlo. Ak má vysoká škola viacero fakúlt, jej zriadením sa zriaďujú aj samotné fakulty. Fakt, že vysoké školy sú zriadené zákonom neovplyvňuje ich autonómnosť a samosprávnosť, pričom sú riadené orgánmi samosprávy podľa vnútorne stanovených predpisov danej verejnej vysokej školy⁵⁰. Medzi štátne vysoké školy patria vojenské vysoké školy, policajné a zdravotnícke vysoké školy. Rozdiely medzi verejnými vysokými školami a štátnymi vysokými školami sú také, že niektoré štátne vysoké školy nie sú autonómne pri tvorení študijných programov, určovaní počtu prijatých uchádzačov alebo pri tvorbe organizačnej štruktúry. V predmetných činnostiach štátne vysoké školy podliehajú schváleniu príslušným ministerstvom. Štátne vysoké školy patria medzi rozpočtové alebo príspevkové organizácie príslušnej kapitoly štátneho rozpočtu. Štátne vysoké školy sú teda priamo naviazané na štátny rozpočet⁵¹. Podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov⁵² Ministerstvo obrany Slovenskej republiky prideluje vojenskej vysokej škole finančné prostriedky priamo zo štátneho rozpočtu, konkrétne z kapitoly Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Podobne to platí aj pre policajné vysoké školy, ktorým podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov prideluje finančné prostriedky Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky prideluje finančné prostriedky zdravotníckym vysokým školám rovnakým spôsobom ako vyššie spomenuté ministerstvá. Podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení

---

⁴⁸<https://www.minedu.sk/dlhodoby-zamer-ministerstva-a-jeho-aktualizacie/> [internetový zdroj]. [cit 2019-03-10].

⁴⁹https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-72_sk [internetový zdroj]. [cit 2019-03-10].

⁵⁰Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-02-10].

⁵¹https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-72_sk [internetový zdroj]. [cit 2019-03-10].

⁵²Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2020-14-05].

neskorších predpisov⁵³ je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky povinné vypracovať návrh rozpočtu, ktorý je súhrnný za všetky verejné školy a prerokovať ho s Ministerstvom financií Slovenskej republiky. Podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov⁵⁴ je financovanie verejných vysokých škôl založené na dotáciách z štátneho rozpočtu, pričom verejné vysoké školy obdržia finančné prostriedky prostredníctvom kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Verejná vysoká škola obdrží dotácie od Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu na základe podpísanej zmluvy, ktorá ma predpísanú formu, ktorú určí ministerstvo a obsahuje okrem údajov zmluvných strán aj účel dotácie a podmienky jej využitia, objem dotácie rozdelený do jednotlivých častí, spôsob a čas poskytnutia dotácií a dátum, ku ktorému príjemca musí predložiť poskytovateľovi dotácie zúčtovanie dotácií. Súkromné vysoké školy môžu takisto obdržať dotácie zo štátneho rozpočtu, tie sa poskytujú rovnako prostredníctvom kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky⁵⁵.

Študijné odbory poskytované štátnymi vysokými školami nie sú exkluzívne vyhradené len pre štátne vysoké školy, ale sú dostupné, po splnení akreditačných podmienok, každej verejnej, ale aj súkromnej vysokej škole. Súkromné vysoké školy sú klasifikované ako právnické osoby, ktorých sídlo je v Slovenskej republike alebo majú sídlo v inom členskom štáte a boli zriadené na účel vzdelávania a výskumu. Aby súkromná vysoká škola mohla poskytovať vysokoškolské vzdelávanie je potrebné obdržať súhlas od vlády Slovenskej republiky. Rovnako ako pri ostatných vysokých školách, aj pri súkromných vysokých školách musí Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo schváliť vytvorenie predmetnej vysokej školy, teda nestačí len súhlas od vlády Slovenskej republiky. Hlavným rozhodujúcim a riadiacim orgánom súkromnej vysokej školy je správna rada, ktorej pôsobnosť určuje štatút súkromnej vysokej školy. Zahraničné vysoké školy, ktoré pôsobia na území Slovenskej republiky poskytujú vysokoškolské vzdelávanie podľa právnych predpisov platných v štáte ich sídla a na základe oprávnenia poskytnutého Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Na rozdiel od slovenských vysokých škôl, zákon o vysokých školách neupravuje práva a povinnosti študentov

---

⁵³Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2020-14-05].

⁵⁴Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2020-14-05].

⁵⁵Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2020-14-05].

študujúcich na zahraničných vysokých školách, ale sú upravené predpismi v krajine, kde má predmetná škola svoje sídlo. O rovnocennosti získaného titulu po štúdiu na zahraničnej vysokej škole pôsobiacej na území Slovenska je rozhodované rovnakým spôsobom, ako pri tituloch, ktoré boli získané priamo v zahraničí⁵⁶.

2.2.1 Štúdium na vysokej škole

Každý občan má právo sa uchádzať o štúdium vo vybranom odbore na vysokej škole, pričom na to, aby sa stal študentom danej vysokej školy musí splniť základné podmienky prijatia, ale aj podmienky prijatia určené danou vysokou školou, pričom každá vysoká škola môže mať iné požiadavky a podmienky na uchádzačov o štúdium⁵⁷.

Základná podmienka pre štúdium na vysokej škole je úspešne dokončené stredoškolské vzdelanie alebo stredné odborné vzdelanie ukončené maturitnou skúškou⁵⁸. Vysoké školy nesmú prijímať študentov na odbory, ktoré sú bez akreditácie, pričom počet prijatých študentov si určuje každá vysoká škola sama. Prijímacie skúšky následne organizuje každá fakulta, ktorá si zároveň určí podmienky na prijatie, pričom musí dodržať rámcový obsah štúdia na stredných školách. Prijímacia skúška môže mať viacero foriem. Môže ísť o písomnú skúšku, ústnu skúšku, pohovor, alebo o talentovú skúšku. Vysoké školy môžu prijímať študentov aj na základe výsledkov stredoškolského štúdia, teda bez prijímacích testov. Podmienky na prijatie uchádzača medzi občanom Slovenskej republiky a uchádzačom z inej krajiny sú totožné a teda nediskriminujú žiadneho z uchádzačov o štúdium. Pre uchádzačov o externé štúdium na zdravotníckej vysokej škole platí podmienka, že jeho predchádzajúce vzdelanie musí byť v danom zdravotníckom odbore, v ktorom chce externe študovať na vysokej škole.⁵⁹

Podmienky pre štátne vysoké školy sa môžu líšiť kvôli obmedzeniam, ktoré vyplývajú z ich postavenia. Ako príklad môžeme uviesť, že pri niektorých štátnych vysokých školách určuje počet prijatých uchádzačov ministerstvo, ktoré spravuje danú školu alebo aj to, že v niektorých prípadoch môžu byť pri prijatí uprednostnení uchádzači, ktorí sú v pracovnom

---

⁵⁶Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-02-10].

⁵⁷https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-72_sk [internetový zdroj]. [cit 2019-02-10].

⁵⁸Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-03-10].

⁵⁹https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-72_sk [internetový zdroj]. [cit 2019-03-10].

vzťahu s príslušným rezortom. Bakalárske štúdium civilných občanov na vojenských vysokých školách však nie je možné.

Hlavnou podmienkou pre každého študenta je ukončiť štúdium najneskôr dva roky po konci štandardnej dĺžky štúdia, pričom jeho tempo a zároveň aj usporiadanie predmetov si môže študent v rámci možností určiť sám⁶⁰. Ak študent úspešne neukončí vysokoškolské vzdelanie do dvoch rokov po štandardnej dĺžke štúdia, bude nútený celé štúdium opakovať. Zároveň si študent môže zapísať jeden predmet maximálne dvakrát, teda ak sa mu ho nepodarí absolvovať na prvý pokus, má ešte jednu šancu na jeho opakovanie, ak sa mu ho nepodarí absolvovať ani na druhý pokus, je zo štúdia vylúčený. Študenti majú aj právo prestúpiť na iný študijný odbor po splnení podmienok špecifických pre každú fakultu. Okrem zmeny fakulty v rámci jednej vysokej školy je aj možnosť dokončenia štúdia na inej vysokej škole, ako na tej, na ktorej študent začal.

Podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov⁶¹ je bakalársky študijný program študijný program prvého stupňa, ktorý sa zameriava na získanie teoretických a praktických poznatkov založených na súčasnom stave vedy alebo umenia. Profesionálne orientované bakalárske študijné programy sa zameriavajú na zvládnutie použitia týchto poznatkov pri výkone povolania. Akademicky orientované bakalárske študijné programy sa zameriavajú na pokračovanie vo vysokoškolskom štúdiu druhého stupňa.

Zároveň predmetný zákon popisuje aj dĺžku bakalárskeho štúdia, ktorá je pre určité školy rozdielna. Bežná dĺžka bakalárskeho štúdia trvá tri roky a na jeho úspešné ukončenie je potrebné dosiahnuť minimálne 180 kreditov, pričom niektoré vysoké školy majú dĺžku štúdia štyri roky a minimálny počet kreditov 240.

Podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov⁶² sa študijný program druhého stupňa zameriava na získanie teoretických a praktických poznatkov založených na súčasnom stave vedy, techniky alebo umenia a na rozvíjanie schopnosti ich tvorivého uplatňovania pri výkone povolania alebo pri pokračovaní vo vysokoškolskom štúdiu podľa doktorandského študijného programu. Rovnako ako pri prvom stupni štúdia, musí študent aj pri tom druhom získať určitý počet kreditov na úspešné

---

⁶⁰Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-03-10].

⁶¹Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-04-10].

⁶²Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-04-10].

zvládnutie štúdia. Počet kreditov je v tomto prípade rovnaký ako pri prvom stupni, 60 kreditov za školský rok. Celkový počet kreditov teda závisí od počtu rokov štúdia.

Obrázok 1 Systém vysokoškolského vzdelávania v Slovenskej republike

štandardná dĺžka štúdia v dennej forme (v akademických rokoch)/ the standard duration of study in full-time mode (in academic years)										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Blue	Blue	Blue	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow			
Blue	Blue	Blue	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow		
Blue	Blue	Blue	Green	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow		
Blue	Blue	Blue	Green	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	
Blue	Blue	Blue	Blue	Green	Yellow	Yellow	Yellow			
Blue	Blue	Blue	Blue	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow		
Blue	Blue	Blue	Blue	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	
Blue	Blue	Blue	Blue	Green	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Red	Red	Red	Red	Red	Yellow	Yellow	Yellow			
Red	Red	Red	Red	Red	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow		
Red	Red	Red	Red	Red	Yellow	Yellow	Yellow			
Red	Red	Red	Red	Red	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow		

	prvý stupeň / first level
	druhý stupeň / second level
	tretí stupeň / third level
	spojený prvý a druhý stupeň / integrated first and second level*

Zdroj: Systém vysokého školstva v SR - súčasť dodatku k diplomu za akademický rok 2019/2020 <https://www.minedu.sk/system-vysokeho-skolstva-v-sr-sucast-dodatku-k-diplomu/> [internetový zdroj]. [cit 2020-07-05]

Ako môžeme vidieť na obrázku 1, dĺžka štúdia na vysokej škole na Slovensku sa môže odlišovať pri rôznych vysokých školách. Bakalárske štúdium môže trvať tri roky, štyri roky, alebo môže byť spojené s druhým stupňom a trvať päť alebo šesť rokov. V prípade druhého

stupňa hovoríme o dĺžke štúdia jeden rok, dva roky, tri roky, alebo v prípade spojenia s prvým stupňom päť až šesť rokov⁶³.

Tretí stupeň na vysokej škole má dĺžku troch alebo štyroch rokov a teda minimálna dĺžka štúdia na dosiahnutie tretieho stupňa vzdelania je osem rokov. Najdlhšia štandardná dĺžka štúdia na dosiahnutie tretieho stupňa vzdelania je jedenásť rokov.

Hodnotenie študentov nie je identické pre každú vysokú školu, pričom každá škola alebo fakulta si môže určiť svoj spôsob hodnotenia študenta. Po absolvovaní konkrétneho predmetu je študent ohodnotený známku, ktorá odzrkadľuje vedomosti, zručnosti a schopnosti študenta v danom predmete⁶⁴.

V Slovenskej republike existuje šesť stupňov hodnotenia študentov⁶⁵:

- A, 1 – výborne,
- B, 1,5 – veľmi dobre,
- C, 2 – dobre,
- D, 2,5 – uspokojivo,
- E, 3 – dostatočne,
- FX, 4 – nedostatočne.

Študijné programy sú poskytované dvomi formami, a to dennou formou alebo externou formou štúdia. V prípade dennej formy štúdia je študent prítomný každodenne, v závislosti od školského rozvrhu, na vzdelávacích aktivitách, v prípade externej formy je študent zameraný skôr na individuálne štúdium v kombinácii s konzultáciami s profesormi⁶⁶. Každá fakulta na akejkoľvek vysokej škole si tvorí študijné programy autonómne. Jednou zo základných požiadaviek určenou zákonom je štandardná záťaž študenta, ide o podmienku získania 60 kreditov za akademický rok počas štandardnej dĺžky štúdia. Ďalšou podmienkou upravenou právnym predpisom je dekomponovanie predmetov na povinné, povinne voliteľné a výberové predmety. Povinné predmety musia byť absolvované všetkými študentami bez akýchkoľvek výnimiek, pričom každý študent musí získať určitú časť kreditov z povinne voliteľných predmetov a zvyšné kredity, ktoré študentovi chýbajú na získanie predpísaného počtu kreditov vie získať za pomoci

---

⁶³ <https://www.minedu.sk/system-vysokeho-skolstva-v-sr-sucast-dodatku-k-diplomu/> [internetový zdroj]. [cit 2020-07-05].

⁶⁴Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-04-10].

⁶⁵Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk, [internetový zdroj]. [cit 2019-04-10].

⁶⁶https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-72_sk [internetový zdroj]. [cit 2019-04-10].

výberových predmetov. Získanie stanoveného počtu kreditov však nie je poslednou podmienkou na ukončenie štúdia, každý študent musí navyše úspešne obhájiť svoju záverečnú prácu a absolvovať štátne skúšky.

2.2.2 Dlhodobý zámer pre oblasť vysokých škôl na roky 2016-2021

Hlavné otázky vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku sú detailne popísané v dlhodobom zámere vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl na roky 2016-2021. Tvorba dlhodobého zámeru je zadefinovaná v zákone č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov, na základe ktorého je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky zodpovedné za vypracovanie dlhodobého zámeru a jeho každoročnú aktualizáciu. Najaktuálnejšia verzia dlhodobého zámeru sa zaoberá štyrmi základnými oblasťami⁶⁷:

- zabezpečenie dostupného a rôznorodého vysokoškolského vzdelávania,
  - o dostupnosť vysokoškolského vzdelávania,
  - o podpora rôznorodosti prostredia,
- zvyšovanie kvality a relevantnosti vysokoškolského vzdelávania,
  - o kvalita vysokoškolského vzdelávania,
  - o relevantnosť vzdelávania,
- prostredníctvom podpory otvorenosti a transparentnosti vysokoškolského prostredia zvyšovať jeho efektívnosť a dôveryhodnosť,
  - o otvorenosť vysokoškolského prostredia,
  - o internacionalizácia,
  - o rozhodovanie založené na informáciách,
- vytváranie atraktívneho tvorivého prostredia

Dostupnosť vysokoškolského vzdelania pre všetkých obyvateľov, ktorí preukážu mandatórne predpoklady na jeho úspešné absolvovanie je pre Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, hlavným zámerom na obdobie 2016-2021. Na dosiahnutie dostupného a „bezbariérového“ vysokoškolského vzdelania je zároveň potrebné vytvoriť podporné nástroje pre tú skupinu obyvateľstva, ktorá má zložitejšie podmienky na absolvovanie štúdia. Zároveň je však veľmi dôležitou úlohou zabrániť zvyhodňovaniu určitých skupín obyvateľstva a zabraňovať diskriminácii.

---

⁶⁷<https://www.minedu.sk/dlhodoby-zamer-ministerstva-a-jeho-aktualizacie/> [internetový zdroj]. [cit 2019-05-10].

V roku 2020 sa očakáva pokles najväčšej skupiny uchádzačov o vysokoškolské štúdium – čerstvých maturantov, ktorí okamžite po absolvovaní strednej školy pokračujú so štúdiom na vysokej škole. Predmetný pokles uchádzačov však neznamená simultánny nárast dostupnosti vysokoškolského vzdelania pre širokú verejnosť. Ako bolo naznačené v predchádzajúcej časti, pre určité skupiny obyvateľstva, ktoré nie sú vo veľmi dobrej sociálno-ekonomickej situácii je potrebná dodatočná podpora na vysokoškolské štúdium. V súčasnosti však systém v Slovenskej republike funguje na podporovaní najširšej skupiny uchádzačov, teda študentov, ktorí pokračujú po absolvovaní strednej školy rovno na vysokú školu. Zároveň je dôležité, aby ministerstvo a vysoké školy tvorili analýzy o štruktúre študentov a následne podľa ich výsledkov vytvárali rôzne programy na podporu študentov, ktorí ju najviac potrebujú. Ako príklady podpory študentov môžeme spomenúť formu štúdia umožňujúcu študovať v takom čase, ktorý vyhovuje potrebám študenta alebo flexibilná organizácia štúdia, ale aj rôzne podporné služby pre študentov, ako napríklad materská škola pre deti vysokoškolských študentov. Hlavnou úlohou v tomto prípade je teda pomoc študentom pri zosúladení pracovného a rodinného života s vysokoškolským životom a podpora vysokých škôl pri tvorbe flexibilného štúdia. Vysoké školy, ako aj Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, môžu získavať potrebné informácie na dovŕšenie predmetných cieľov cez program EUROSTUDENT VI. Daný program umožňuje medzinárodné porovnávanie podmienok študentov na vysokých školách.

Vzdelávanie pre každého a dostupnosť vysokoškolského vzdelávania však nie sú synonymá, pretože školy by nemali prijímať študentov bez daných pravidiel a podmienok. Každý prijatý uchádzač by mal spĺňať stanovené podmienky na prijatie a vysoké školy by mali skúmať jeho predpoklady na úspešné absolvovanie štúdia.

Podľa dlhodobého zámeru vo vysokoškolskom vzdelávaní sa Slovensku podarilo znížiť, a stále sa darí znižovať, finančné bariéry prístupu ku vzdelaniu na vysokých školách. Predmetné bariéry sa darí znižovať hlavne cez sociálne štipendiá alebo študentské pôžičky. Avšak stále sa môžeme ďalej zlepšovať. Sociálne štipendiá sú síce veľmi dobrým opatrením, avšak tiež majú svoje problémy. Medzi hlavné problémy sociálnych štipendií môžeme zaradiť ich obrovskú administratívnu náročnosť alebo „nešpecifickosť“ – častokrát sa stáva, že študenti v špecifickej situácii nespĺňajú podmienky na získanie štipendia, ale mali by mať nárok. Ako špecifickú situáciu môžeme uviesť študenta, ktorý žije v rozvrátených rodinných vzťahoch. Naopak, pri študentských pôžičkách narážame na problém s nedostatkom zdrojov a teda neschopnosť uspokojenia všetkých žiadateľov. Bohužiaľ nie z dôvodu nesplnenia podmienok, ale čisto z dôvodu nedostatku zdrojov. Práve kvôli vyššie

spomenutým nedostatkom si dalo ministerstvo cieľ do roku 2020 vytvoriť také podmienky, aby zabezpečili lepšiu dostupnosť študentských pôžičiek, kde najväčším zdrojom financií bude Fond na podporu vzdelávania. Myslíme si, že cieľ zlepšenia dostupnosti sa podarilo Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky naplniť, pretože poskytlo do akademického roka 2019/2020 o 500 tisíc eur viacej zdrojov na študentské pôžičky. Študenti prvého a druhého stupňa štúdia na vysokej škole si budú môcť požičať až 3500 eur, ide o zvýšenie o 1000 eur oproti akademickému roku 2018/2019. Doktorandi si môžu požičať až 6000 eur. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky tak predpokladá, že bude môcť poskytnúť študentskú pôžičku 1800 študentom⁶⁸. Avšak celkový dopyt po študentských úveroch veľmi nenarástol keďže pre akademický rok 2019/2020 bolo poskytnutých 1099 študentských úverov a v pre akademický rok 2018/2019 1039 úverov⁶⁹.

Ubytovanie študentov na slovenských vysokých školách je takisto problémom, ktorý je dlhšiu dobu riešený len minimálne, a preto je zahrnutý v dlhodobom zámere medzi hlavné ciele. Problémom vysokoškolských internátov nie je len ich kvalita, ale bohužiaľ aj kvantita, a tak majú vysoké školy problém umiestňovať študentov na školské internáty z dôvodu obmedzenej kapacity. Dôvodom zastaranosti internátov a ich nepostačujúcej kapacity je aj to, že príspevok na ubytovanie, ktorý plynie zo štátneho rozpočtu sa za posledných pätnásť rokov nezmenil. Tu vzniká problém, že študenti, ktorí sú nútení ubytovať sa samostatne, mimo internátu, musia znášať vysoké náklady a nie je im nijako poskytnutá pomoc. V tomto prípade nejde o študentov, ktorí nechcú žiť na internáte, ale o študentov, ktorým na internáte neostalo miesto. Čo je však alarmujúce je to, že niektoré vysoké školy nedisponujú žiadnou ubytovacou kapacitou, a teda ich študenti sú plne odkázaní na samostatné ubytovanie. Ministerstvo si v predmetnej problematike dalo za cieľ vytvoriť taký systém, ktorý spravodlivejšie prideluje sociálnu podporu v danej oblasti a zároveň podporiť rozširovanie kapacít vysokoškolských internátov a zvýšiť ich kvalitu. Ak sa vrátíme ku kvalite internátneho ubytovania, na základe aktuálneho systému, vďaka ktorému sa financuje internátne ubytovanie, sa neprihliada na kvalitu poskytovaného ubytovania. Dostupnosť internátneho ubytovania, jeho kapacita a kvalita je najdôležitejším faktorom pri dosiahnutí mobility študentov a zlepšení dostupnosti vysokoškolského vzdelávania⁷⁰.

---

⁶⁸<https://www.minedu.sk/na-studentske-pozicky-pojde-v-akademickom-roku-20192020-o-500-000-eur-viac/> [internetový zdroj]. [cit 2020-14-05].

⁶⁹<https://www.fnpv.sk/schvalene-pozicky-studenti> [internetový zdroj]. [cit 2020-14-05].

⁷⁰<https://www.minedu.sk/dlhodoby-zamer-ministerstva-a-jeho-aktualizacie/> [internetový zdroj]. [cit 2019-05-10].

Vysoké školy by mali byť schopné reflektovať potreby a očakávania spoločnosti, či už vo vysokoškolskom vzdelávaní alebo v dopyte po absolventoch daných odborov. Univerzity by teda mali prijímať najviac študentov na odbory, po ktorých absolvovaní bude po absolventoch záujem aj na trhu práce. Nemali by sa však zameriavať len na aktuálnu situáciu, ale aj na výhľad do budúcnosti, pretože študenti prijatí dnes budú absolventami danej školy až po troch alebo piatich rokoch, a teda vysoké školy by mali vytvárať aj určitý odhad do budúcnosti. Zamestnateľnosť absolventov je hlavne v záujme danej školy, pretože mnoho uchádzačov o štúdium nemá v záujme vyštudovať odbor, o ktorý nie je záujem na trhu práce. Práve z tohto dôvodu nie je potrebné, aby každá vysoká škola poskytovala doktorandské štúdium alebo aby sa snažila získať študentov zo zahraničia.

Faktom, ktorý je v súčasnosti veľmi prehliadaný pri financovaní vysokých škôl je ten, že vysoká škola ako taká nie je zodpovedná len za vzdelávanie, tvorivú činnosť a výskum, ale existuje aj mnoho vysokých škôl, ktoré naplňujú v spoločnosti širšie úlohy. Ako príklad môžeme uviesť vysoké školy, ktoré sú aktívne pri rozvoji regiónov, sú aktívne vo výskume zameranom na ekonomiku daného regiónu, zlepšovanie života komunít alebo zapájané pri tvorbe regionálnej politiky. Na zmapovanie rôznorodých aktivít vysokých škôl vytvorilo ministerstvo projekt HEREG⁷¹. Na predmetnom projekte sa začalo pracovať v septembri 2014 v spolupráci s Národnou agentúrou programu Erasmus+. Za cieľ sa stanovilo zvýšenie implementácie reforiem vo vysokoškolskom vzdelávaní EHEA. Avšak nadobudol sa názor, že rôznorodé aktivity vysokých škôl je veľmi náročné a nepresné zmapovať za pomoci jednoduchých indikátorov a do budúcnosti sa rozhodlo, že treba hľadať odlišné nástroje na podporu ako financovanie podľa výkonu.

Aktuálny systém financovania vysokých škôl až príliš motivuje vysoké školy v tom, aby prijímali čo najviac absolventov bakalárskeho štúdia na druhý stupeň. Daná situácia je problematická, pretože vysoké školy idú v tomto prípade proti zmenám, ktoré sa snaží ministerstvo dosiahnuť. Snahou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, je, aby sa na trh práce dostalo viac absolventov bakalárskeho štúdia a aby vysoké školy produkovali menej absolventov druhého stupňa štúdia. Väčšina vysokých škôl funguje na systéme automatického pokračovania v štúdiu – teda, ak študent, absolvent bakalárskeho štúdia na danej vysokej škole chce pokračovať na inžinierskom alebo magisterskom stupni, je mu to umožnené bez prijímacieho konania. Existujú odbory, pre ktoré dané tvrdenie nie je platné. Napríklad na Ekonomickej univerzite v Bratislave, ide

---

⁷¹<https://www.minedu.sk/projekt-posilnenie-ulohy-vysokych-skol-v-regionoch-hereg-ukonceny-v-roku-2016/> [internetový zdroj]. [cit 2019-07-10].

o odbory, ktoré sa študujú v anglickom jazyku. Ak chce študent pokračovať v štúdiu na druhom stupni, musí absolvovať prijímaciu skúšku zo všeobecných študijných predpokladov, ktorá má formu testu. Na odbor Globálne financie v anglickom jazyku sa skúška všeobecných študijných predpokladov neabsolvuje⁷².

Za pomoci zložiek duálneho vzdelávania, najmä počas bakalárskeho stupňa, by sa malo napomôcť rôznorodosti vysokoškolského prostredia. Pozitívom v predmetnej oblasti je aj fakt, že aktuálna právna úprava na Slovensku povoľuje a nabáda študentov, aby do svojho vysokoškolského programu pridali aj dlhodobú pracovnú prípravu u zamestnávateľa. Medzery v predmetnej oblasti sú napríklad v tom, že štát momentálne nijako finančne nezvýhodňuje zamestnávateľov, ktorí aktívne hľadajú a zamestnávajú študentov a absencia detailnejšej úpravy vzťahu medzi vysokou školou, zamestnávateľom a študentom. Práve problém motivácie zamestnávateľov zamestnávať študentov je jedným z cieľov dlhodobého zámeru.

K zvýšeniu rôznorodosti vysokoškolského štúdia by mala dopomôcť aj snaha o skvalitnenie a inovovanie aktuálnych študijných programov, eliminácia duplicitných a veľmi si podobných programov a zvýšenie finančných zdrojov na také programy, ktoré majú pre študenta najvyššiu pridanú hodnotu.

V ďalšej časti dlhodobého zámeru sa Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky zameriava na podporu kvality a zmysluplnosti vzdelávania. Keďže sa Slovenská republika nachádza v Európskej únii, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky musí zabezpečovať takú kvalitu vysokoškolského vzdelávania, ktorá je v súlade so štandardami Európskej únie a jej odporúčaniami. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, plánuje podporu vysokých škôl v aktívnej kooperácii s partnermi z priemyselnej, ale aj spoločenskej praxe pri vytváraní študijných programov so snahou dosiahnuť taký profil absolventa, ktorý je pripravený na pracovný trh a životné výzvy.

Dôraz pri zabezpečovaní kvality vzdelávania, kde primárnu zodpovednosť majú mať vysokoškolské inštitúcie, je treba upriamiť na funkčnosť a efektívnosť vnútorných systémov zabezpečovania kvality vzdelávania. Podpora rastu kvality a zmysluplnosti vzdelávania by mala byť zabezpečená posilnením kultúry kvality na každej vysokoškolskej inštitúcii, externým monitorovaním, dôrazom na podporu vysokoškolských učiteľov a začínajúcich vysokoškolských učiteľov, zapojením zamestnávateľov do tvorby študijných programov

---

⁷²https://nhf.euba.sk/www_write/files/fakulta/ZASADY_NHF_2020_2021_FINAL.pdf [internetový zdroj]. [cit 2019-07-10].

a ich zmien a štandardizáciou profilu absolventa pre daný študijný odbor. Nezanedbateľnou úlohou je aj zlepšiť postavenie Akreditačnej komisie a dopomôcť je vstupu do ENQA, skupiny agentúr externe hodnotiacich kvalitu vzdelávania. Na to, aby Akreditačná komisia mohla vstúpiť do ENQA je treba zmena právnej úpravy, ktorá zabezpečí úplnú nezávislosť komisie.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, plánuje podporovať také vysoké školy, ktoré budú zavádzať opatrenia na maximalizáciu potenciálu študenta a jeho rast podľa potrieb študenta a zároveň popri dodržaní štandardov kvality vysokoškolského vzdelávania. Veľkým problémom aktuálneho systému akreditácie vysokých škôl a študijných programov na Slovensku je to, že Akreditačná komisia nijako nemonitoruje využívanie ideálnych vzdelávacích možností a nekladie dôraz ani na to, či vysoké školy inovujú vzdelávanie. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, chce spojiť sily s akademickou komunitou, Akreditačnou komisiou, ale aj so zamestnávateľmi s cieľom nájsť taký mechanizmus, ktorý bude zameraný na externé hodnotenie vysokých škôl a ich vzdelávacieho procesu.

Otázkou je aj podpora učiteľov v implementácii inovácií do vzdelávacieho procesu. Momentálne centrálna úroveň, ale ani samotné vysoké školy nijako nemotivujú učiteľov v inovácii alebo v experimentovaní s možnosťami vzdelávania študentov. V súčasnosti nemáme systém na vyhľadávanie prípadov inovácie učiteľov a následné šírenie v rámci akademickej komunity. Cieľom ministerstva je podobný systém vytvoriť a pozitívne zohľadniť motiváciu učiteľa inovovať vzdelávací proces.

Nasledujúcim bodom dlhodobého zámeru je relevantnosť vzdelávania, ktorá sa vďaka technologickému pokroku, digitálnym nástrojom a automatizácii dostáva do rizika. Ak by sa vysoké školy neprispôbovali technologickému pokroku, profil absolventa by bol zastaraný a len veľmi ťažko by si našiel uplatnenie. Absolvent vysokej školy by mal byť pripravený adaptovať sa aj na také pracovné pozície, ktoré dnes ešte neexistujú. Práve preto je dôležité študentov učiť nie je len takzvané „hard skills“, ale aj rozvíjať také schopnosti, ktoré absolventovi pomôžu sa adaptovať a prispôbovať potrebám trhu aj po ukončení vysokoškolského vzdelávania. Dynamike a rôznorodosti štúdia neprospieva ani fakt, že študijné programy sú veľmi zviazané. Namiesto definovania toho, čo má študent od daného programu očakávať, študijný program definuje konkrétne predmety, ktoré musia byť absolvované⁷³.

---

⁷³<https://www.minedu.sk/dlhodoby-zamer-ministerstva-a-jeho-aktualizacie/> [internetový zdroj]. [cit 2019-07-10].

Mnoho vysokých škôl organizuje aj mimoškolské aktivity, letné školy, prednášky, sympóziá, zriaďuje študentské združenia alebo sústredenia. Predmetné aktivity zvyšujú kompetenciu študentov, prospievajú inovácii štúdia, avšak nie sú nijako zohľadňované pri získavaní dotácií alebo pri hodnotení poslania školy.

Úmyslom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, je zvýšenie dôveryhodnosti širokej verejnosti vo vysokoškolský vzdelávací proces za pomoci zverejňovania objektívnych informácií o nákladoch vysokoškolských inštitúcií na ich činnosti. Predmetné informácie majú slúžiť ako podklad pre kvalifikovanú diskusiu o financovaní vysokých škôl a ideálnejšom alokovaní verejných zdrojov na dosiahnutie zabezpečenia potrieb jednotlivca a celej spoločnosti. Na dosiahnutie zlepšenia dôveryhodnosti je potrebná obojsmerná výmena informácií medzi verejnou správou, akademickou komunitou a ostatnými partnermi, ako napríklad profesijné združenia. Obojstrannej výmene informácií dopomáhajú pravidelné semináre, konferencie alebo podobné aktivity zamerané na diskusiu o aktuálnych problémoch a ich riešeníach. Predmetné aktivity by sa mali odohrávať pravidelne a mali by mať štandardizovaný formát.

Snaha ministerstva odstraňovať bariéry na strane študentov je rovnako aj na strane učiteľov. V prípade učiteľov musíme spomenúť bariéry flexibilnejšej kariérnej cesty a prepojenie akademického sektora so sektorom súkromným alebo verejným. Treba brať do úvahy aj fakt, že v určitých situáciách je väčším prínosom pre študentov mať učiteľa, ktorý je odborník z praxe a zároveň pracuje pre vysokú školu na skrátenej pracovnej úväzok ako vysokoškolského učiteľa, ktorý pracuje na ustanovený týždenný pracovný čas.

Rovnakým spôsobom sa sleduje aj flexibilita študentov a snaha dosiahnuť taký stav, kedy študenti môžu získavať kredity v rámci samotnej vysokej školy, ba dokonca aj spomedzi vysokých škôl, či už vertikálne alebo horizontálne.

Cieľom do vzdialenejšej budúcnosti je hlboká internacionalizácia vysokoškolského vzdelávania na Slovensku⁷⁴. Pomocou internacionalizácie sa zvýši kvalita činností vysokých škôl súčasne s lepšou pripravenosťou absolventov na prácu na globálnej úrovni. Na dosiahnutie internacionalizácie je potrebné identifikovanie a odstránenie prekážok. Ako príklad aktuálnych bariér internacionalizácie môžeme uviesť systém sociálneho zabezpečenia pre cudzincov, vízovú politiku alebo jazykovú bariéru. Aby internacionalizácia fungovala synergicky a správne je potrebné dosiahnuť integrované prostredie, v ktorom funguje kooperácia medzi učiteľmi, študentami a zahraničnými

---

⁷⁴<https://www.minedu.sk/dlhodoby-zamer-ministerstva-a-jeho-aktualizacie/> [internetový zdroj]. [cit 2019-07-10].

študentami. Je nesmierne dôležité, aby nevznikali skupiny študentov na základe toho, z akej krajiny sú, a teda, aby nedochádzalo k izolácii, ale naopak, aby sa zvýšila vzájomná interakcia medzi študentami a kultúrami.

3 Cieľ práce, metodika a metódy skúmania

V kapitole 3 sa venujeme hlavnému cieľu našej diplomovej práce, ale aj vedľajším cieľom, ktoré sú predpokladom dosiahnutia hlavného cieľa a zároveň nám priblížia aj ďalšie problémy vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku. Rovnako sa venujeme aj metódam, postupom skúmania a ekonomickým ukazovateľom.

3.1 Cieľ práce

Hlavným cieľom záverečnej práce je vymedziť financovanie vysokoškolského vzdelávania na Slovensku, identifikovať jeho hlavné problémy a načrtnúť možnosti ich riešenia v nadväznosti na zahraničné skúsenosti. Zároveň však poukazujeme aj na iné problémy vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku. Parciálnym cieľom preto je preskúmať zamestnanosť absolventov vysokých škôl a porovnať ju so zamestnanosťou absolventov stredných škôl, porovnať ich mzdy a vypočítať mzdovú prémie. Zároveň porovnať zamestnanosť absolventov vysokých škôl na Slovensku a v zahraničí a preskúmať rozdiel v zamestnanosti absolventov a absolventiek vysokých škôl. Nasledujúcim parciálnym cieľom je preskúmať prípravu vysokoškolských študentov na pracovný trh a porovnať zamestnanosť čerstvých absolventov s tými, ktorí sú na pracovnom trhu dlhšiu dobu.

Prvá časť záverečnej práce je teoretická, kde je našim cieľom priblížiť problematiku vysokoškolského vzdelávania a jeho financovania. V tejto časti opísať základné definície v pedagogike ako sú výchova, motivácia, vyučovanie, a socializácia. V predmetnej časti sme sa zamerali na opis a vysvetlenie základných zložiek vyučovacieho procesu. Následne sa venujeme samotnému školstvu v Slovenskej republike, kde popisujeme tému vzdelávacej štruktúry na Slovensku. Vysvetľujeme, ako funguje školstvo od základnej školy, cez strednú školu až po vysokú školu.

Neskôr sa dostávame na tému štúdia na vysokej škole na Slovensku, kde popisujeme druhy vysokoškolského vzdelávania, podmienky prijatia a úspešného ukončenia štúdia na vysokej škole.

Na záver teoretickej časti prechádzame dlhodobým zámerom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, kde čitateľovi približujeme pohľad ministerstva na aktuálnu situáciu vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku.

V aplikačnej časti je našim cieľom zadefinovať financovanie verejných vysokých škôl na Slovensku, identifikovať jeho hlavné problémy a navrhnúť ich riešenia. Zároveň

identifikujeme aj iné problémy vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku a snažíme sa navrhnúť možné riešenia týchto problémov. Medzi ďalšie problémy vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku zaraďujeme nedostatočnú pripravenosť študentov na vstup na pracovný trh, veľký rozdiel zamestnanosti absolventov a absolventiek vysokých škôl, nízku mzdovú prémie a veľmi nízku zamestnanosť bakalárov na Slovensku.

3.2 Metodika práce a metódy skúmania

Diplomová práca je prevažne založená na domácich zdrojoch, ale snažili sme sa využiť aj rôzne zahraničné zdroje. V teoretickej časti sa nachádzajú hlavne knižné zdroje zo Slovenska, ale boli použité aj zahraničné zdroje od autorov z Holandska, Kanady, Iránu alebo Nemecka. Veľkú časť zdrojov v teoretickej časti tvorili zákony o vzdelávaní, o školstve a dlhodobý zámer Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. V aplikačnej časti najviac využívame štatistické stránky ako je Eurostat, OECD, Slovstat alebo aj štatistické oddelenie UNESCO. Dôležitou časťou zdrojov pre aplikačnú časť sú aj výročné správy o stave vysokého školstva na Slovensku a rozpis a metodika dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2020 a predchádzajúce roky.

Hlavným objektom skúmania v diplomovej práci je Slovenská republika, pričom sme sa zameriavali aj na ostatné krajiny, ako napríklad USA, pre jej známy systém fungovania vysokoškolského vzdelávania, Nórsko, pretože Nórsko sa považuje za jednu z krajín s najlepším systémom vzdelávania, Japonsko, ktorého systém vysokoškolského vzdelávania produkuje absolventov s najvyššou zamestnanosťou na svete, všetky krajiny susediace so Slovenskom, ktoré sú členom EÚ a Nemecko ako reprezentatívnu krajinu EÚ.

Vo všetkých častiach diplomovej práce využívame najviac metódu abstrakcie, pretože sa snažíme odhliadať od nepodstatných znakov skúmaných javov, využívame čo najrelevantnejšie dáta pre potreby diplomovej práce, ktoré získavame z veľkého počtu dostupných informácií. Na prepojenie aplikačnej a teoretickej časti využívame metódu syntézy, pretože sa snažíme spojiť teoretické informácie získané z teoretickej časti a využiť ich v aplikačnej časti. Aplikačná časť je najviac charakteristická metódou analýzy, pretože v aplikačnej časti skúmame množstvo štatistických zdrojov, ktoré bolo potrebné upraviť pre potreby diplomovej práce a v prvom rade pochopiť jednotlivé hodnoty dát. Kombináciu analýzy a rešeršu využívame pri zostrojovaní každej tabuľky v aplikačnej časti, pričom rešerš je využívaný v celej diplomovej práci, ktorá je písaná na základe

zdrojov získaných pomocou rešeršu. Metódu komparácie využívame v tabuľkách v ktorých porovnáваме Slovensko s ostatnými krajinami. Konkrétne je metóda komparácie využívaná v tabuľke 1, kde porovnáваме zamestnanosť absolventov vysokých škôl na Slovensku a v iných krajinách. Predmetná metóda je rovnako použitá aj v tabuľke 14, kde vytvárame komparáciu v poplatkoch za štúdium pri prekročení štandardnej dĺžky štúdia na ôsmich najväčších verejných vysokých školách na Slovensku. Aplikačná časť diplomovej práce je teda hlavne založená na tabuľkovom znázornení, pretože sa v nej nachádza 19 tabuliek. V diplomovej práci využívame aj grafické znázornenie, ktoré je zastúpené dvoma grafmi.

4 Výsledky práce a diskusia

V nasledujúcej časti sa zameriavame na porovnanie vysokoškolského vzdelávania na Slovensku s vybranými krajinami, snažíme sa nájsť príklady, v ktorých je vzdelávanie na Slovensku dobré, ale budeme sa snažiť poukázať aj na problémy a načrtnúť možné riešenia predmetných problémov. Zároveň sa zameriame na náš hlavný cieľ z aplikačného hľadiska, ktorým je zdefinovanie financovania vysokých škôl na Slovensku a nájdenie problémov s daným systémom.

Pravdepodobne jedným z hlavných dôvodov pre štúdium na vysokej škole každého študenta je, že po úspešnom ukončení štúdia, bude schopný nájsť si zamestnanie. V nasledujúcej tabuľke môžeme porovnať percentuálny podiel zamestnaných absolventov vysokých škôl vo veku od 20 do 34 rokov, tzv. „young adults“.

Tabuľka 1 Zamestnanosť absolventov vysokých škôl (2018)

Krajina	EÚ	Slovensko	Česko	Maďarsko	Rakúsko
Zamestnanosť	85,50 %	82,40 %	91,50 %	91,50 %	90,10 %

Krajina	Poľsko	Nemecko	Nórsko	USA (2017)	Japonsko
Zamestnanosť	88,90 %	94,30 %	94,80 %	86,00 %	97,60 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Eurostat⁷⁵

V porovnaní s priemerom Európskej únie, je zamestnanosť absolventov vysokých škôl na Slovensku len o trochu nižšia, sme síce pod priemerom Európskej únie, ale len o 3,1 percenta. Napriek tomu, že každá krajina, ktorá je členom Európskej únie, je zodpovedná za vzdelávanie samostatne, mala by dodržiavať strategický rámec pre vzdelávanie a odbornú prípravu (ET2020)⁷⁶. Ten stanovuje benchmark hodnotu pre zamestnanosť absolventov na 82 percent. Danú hodnotu Slovensko spĺňa, ale veľmi tesne. Ak sa však pozrieme na výsledky našich najbližších susedov, zistíme, že v porovnaní s nimi sme na tom oveľa horšie. Napríklad oproti Českej republike a Maďarsku zaostávame o 9,1 percenta, Poľsku o 6,5 percenta a Rakúsku o 7,7 percenta. Priemer Európskej únie je takisto skreslený veľmi

⁷⁵[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Employment_rates_of_recent_graduates_\(aged_20-34\)_not_in_education_and_training_2018_\(%25\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Employment_rates_of_recent_graduates_(aged_20-34)_not_in_education_and_training_2018_(%25).png) [internetový zdroj]. [cit 2020-23-01].

⁷⁶https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_en [internetový zdroj]. [cit 2020-05-02].

nízkou zamestnanosťou absolventov v Grécku a Taliansku, kde jej hodnota dosiahla 59 percent a 62,8 percent. Ak si zoradíme dáta pre celú Európsku úniu, Slovensko sa nachádza na chvoste, kde obsadzuje šieste najhoršie miesto pred Cyprusom, Španielskom, Chorvátskom a už spomínaným Talianskom a Gréckom.

Celosvetovým lídrom v zamestnanosti absolventov po ukončení vysokej školy je Japonsko, ktorého zamestnanosť absolventov vysokých škôl v roku 2018 dosiahla 97,6 percenta, pričom išlo dokonca o pokles oproti predchádzajúcemu roku, kedy zamestnanosť absolventov dosiahla 98 percent⁷⁷. Historicky najvyššiu hodnotu zamestnanosti v Japonsku namerali v roku 1990, kedy jej hodnota dosiahla 98,3 percenta.

Tabuľku 1 sme ďalej upravili tak, aby sme získali zamestnanosť absolventov mužov a žien. V danej tabuľke sú uvedené dáta pre absolventov stredných a vysokých škôl spolu, okrem Japonska, kde máme dáta len pre vysokoškolské štúdium. Pozitívna delta vyjadruje rozdiel v prospech mužov a negatívna v prospech žien.

Tabuľka 2 Zamestnanosť absolventov mužov a žien 2018

Krajina	EÚ	Slovensko	Česko	Maďarsko	Rakúsko
Zamestnanosť muži	83,30 %	91,40 %	95,90 %	91,60 %	91,00 %
Zamestnanosť ženy	80,00 %	75,60 %	83,30 %	83,40 %	85,90 %
Delta	3,30 %	15,80 %	12,60 %	8,20 %	5,10 %
Krajina	Poľsko	Nemecko	Nórsko	USA ⁽²⁰¹⁷⁾	Japonsko
Zamestnanosť muži	87,00 %	94,10 %	90,30 %	84,00 %	97,30 %
Zamestnanosť ženy	79,50 %	90,00 %	91,50 %	73,00 %	97,80 %
Delta	7,50 %	4,10 %	-1,20 %	11,00 %	-0,50 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Eurostat⁷⁸

⁷⁷<https://english.kyodonews.net/news/2019/05/943a62de38bd-employment-rate-of-japans-univ-graduates-at-976-near-record-high.html> [internetový zdroj]. [cit 2020-05-02].

⁷⁸[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Employment_rates_of_recent_graduates_\(aged_20-34\)_not_in_education_and_training_\(%25\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Employment_rates_of_recent_graduates_(aged_20-34)_not_in_education_and_training_(%25).png) [internetový zdroj]. [cit 2020-23-01].

Z tabuľky 2 môžeme konštatovať, že zo selektovaných krajín je na tom Slovensko najhoršie z pohľadu takzvanej „gender gap“. Muži, absolventi majú na Slovensku zamestnanosť vyššiu o takmer 16 percent. Dané číslo je alarmujúce v porovnaní s inými krajinami, ale aj s priemerom EÚ, ktorý ukazuje vyššiu zamestnanosť mužov, ale len o 3,3 percenta. Slovensko je v predmetnej štatistike 4,8krát horšie a výsledok Slovenska je najhorší z celej Európskej únie. Najbližšie k nám v danom ukazovateli má Česká republika, ktorej zamestnanosť mužov je o 12,6 percenta vyššia ako u absolventiek, žien. Zo sledovaných krajín eurostatom je na tom horšie iba Turecko, ktoré sa dlhodobo snaží vstúpiť do Európskej únie, ale kvôli viacerým problémom sa im to nedarí. Jedným z problémov je aj diskriminácia a porušovanie práv žien. V Turecku je hodnota zamestnanosti absolventov vyššia o 18,3 percenta, a teda v predmetnej štatistike sme podobnejší Turecku ako druhej najhoršej krajine Európskej únie Českej republike. Snaha o zníženie rozdielu v zamestnanosti medzi absolventmi a absolventkami by mala byť jednou z priorit školstva v Slovenskej republike. Podobne, ako v predchádzajúcej štatistike, Japonsko dosahuje najlepšie hodnoty v rozdiel medzi zamestnanosťou absolventiek a absolventov, kde je rozdiel dokonca v prospech žien o 0,5 percenta.

Jedným z dôvodov veľkého rozdielu v zamestnanosti žien a mužov na Slovensku, v porovnaní s inými krajinami, by mohol byť aj fakt, že v roku 2017 bol oveľa vyšší počet študentiek na vysokých školách ako študentov. Teda fakt, že viacero žien absolvuje vysokú školu, by mohol znamenať to, že nastane vyššia pravdepodobnosť toho, že si nebudú vedieť nájsť prácu. Avšak toto tvrdenie nám tabuľka 3 vyvracia preto, lebo v porovnaní so susednými krajinami máme veľmi podobné percento žien na vysokých školách. Jediná Česká republika by nám dané tvrdenie potvrdzovala, keďže v Čechách je približne o dve percentá menej študentiek a o tri percentá menší rozdiel v zamestnanosti absolventov a absolventiek. Avšak ostatné krajiny dané tvrdenie vyvracajú. Napríklad v Poľsku je takmer identická situácia ako na Slovensku v pomere študentov a študentiek, ale rozdiel v ich zamestnanosti je o osem percent nižší ako u nás. Problém priepastného rozdielu v zamestnanosti absolventiek a absolventov by mal štát začať riešiť čím najskôr.

Tabuľka 3 Porovnanie počtu študentov a študentiek na Slovensku a v susedných krajinách

Krajina	Slovensko	Česko	Maďarsko	Rakúsko	Poľsko
Počet študentov (%)	63 594 (40,75 %)	150 389 (42,62 %)	131 312 (45,75 %)	202 919 (47,15 %)	634 823 (40,95 %)

Počet študentiek (%)	92 454 (59,25 %)	202 484 (57,38 %)	155 706 (54,25 %)	227 452 (52,85 %)	915 380 (59,05 %)
Spolu	156 048	352 873	287 018	430 371	1 550 203

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Eurostat⁷⁹

Zaujímavou štatistikou je aj štatistika zamestnanosti absolventov vysokých škôl vo veku 25 až 34 rokov a ich porovnanie so zamestnanosťou absolventov vysokých škôl vo veku 45 až 54 rokov.

Tabuľka 4 Porovnanie zamestnanosti absolventov vysokej školy na Slovensku a v krajinách OECD v roku 2018

	Slovensko	Priemer OECD
Zamestnanosť 25-34 rokov	77 %	84 %
Zamestnanosť 45-54 rokov	94 %	90 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa OECD⁸⁰

Slovenskí „young adults“ s vysokou školou dosahujú najnižšiu úroveň zamestnanosti spomedzi krajín OECD, iba 77 percent, pričom priemer krajín OECD dosahuje hodnotu 84 percent. Naopak, obyvatelia s vysokou školou vo veku medzi 45 a 54 rokov dosahujú na Slovensku jednu z najvyšších úrovní zamestnanosti v porovnaní krajín OECD, priemer OECD v predmetnej vekovej kategórii je 90 percent, zamestnanosť na Slovensku v tejto vekovej skupine je až 94 percent. Nízka zamestnanosť mladých absolventov je na Slovensku z veľkej časti spôsobená ich inaktivitou po ukončení štúdia. Podľa OECD⁸¹ dosahuje inaktivita absolventov vysokých škôl na Slovensku 20 percent všetkých absolventov. Priemer krajín OECD je 11 percent, teda takmer polovica. Z tohto nám vyplýva, že zo 100 percent absolventov má prácu 77 percent, 20 percent nie je aktívnych na pracovnom trhu a 3 percentá absolventov sú nedobrovoľne nezamestnaní a hľadajú si prácu. Ak sa na túto

⁷⁹https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=educ_uae_enrt01&lang=en [internetový zdroj]. [cit 2020-23-01].

⁸⁰http://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_SVK.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-04-05].

⁸¹http://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_SVK.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-04-05].

štatistiku pozrieme takto, tak samotná zamestnanosť aktívnych absolventov na Slovensku je lepšia ako je priemer krajín OECD, pretože inaktivita absolventov všetkých krajín OECD dosahuje 11 percent, z čoho vyplýva, že 89 percent absolventov vysokých škôl z krajín OECD je aktívnych na pracovnom trhu a 84 percent je zamestnaných. Teda priemer krajín OECD je taký, že 5 percent absolventov vysokých škôl je aktívnych, ale nemôže si nájsť zamestnanie a na Slovensku sú to 3 percentá. Problémom na Slovensku je teda vysoká inaktivita absolventov, ktorí si vôbec nehľadajú zamestnanie. Vysoké školstvo však môže inaktivitu absolventov nepriamo znížiť. Lepšou spoluprácou vysokých škôl so zamestnávateľmi z odvetvia tej danej vysokej školy a vyššou motiváciou študentov k práci počas štúdia by mohli vysoké školy dosiahnuť stav, kedy je väčšina študentov zamestnaná už počas štúdia. Ak teda študent končí vysokú školu a už má zamestnanie, neostane neaktívny, pretože už bude mať vybudované určité pracovné návyky a pravdepodobne nebude chcieť dať výpoveď v práci, kde už pracoval počas školy a má v nej vybudované určité zázemie.

Pre detailnejšie priblíženie problematiky sme si vybrali Národohospodársku fakultu na Ekonomickej univerzite v Bratislave. Národohospodárska fakulta ponúka naprieč všetkými tromi stupňami a naprieč všetkými katedrami a odbormi štúdia 308 predmetov v slovenskom jazyku⁸². V rámci týchto 308 predmetov, 169 predmetov je povinných, teda študenti ich musia absolvovať. V zozname všetkých 169 povinných predmetov sa nenachádza ani jeden predmet, ktorý by sa venoval trhu práce z pohľadu ponuky, teda človeka, ktorý si hľadá prácu. Čo je však hrošie, je to, že spomedzi všetkých 308 predmetov Národohospodárska fakulta ponúka len 3 predmety, ktoré sa však len trochu približujú k problematike hľadania si práce.

Prvým predmetom z daného zoznamu je predmet Ekonómia trhu práce⁸³. Podľa stručnej osnovy predmetu môžeme tvrdiť, že daný predmet sa zameriava skôr na teoretické poznatky o trhu práce, pričom svoju pozornosť venuje trhu práce na Slovensku a v Európskej únii. Daný predmet sa však nezameriava na jednotlivca na trhu práce, ktorý si hľadá prácu a neponúka praktické znalosti trhu práce. Rovnako tento predmet neposkytuje študentom znalosti toho, ako si hľadať prácu, kde si hľadať prácu a ako napísať kvalitný životopis.

---

⁸²http://old.euba.sk/kp/predmety?filter_nazov=&filter_fakulta=1&filter_katedra=0&filter_garant=0&filter_vyucujuci=0&filter_obdobie_studia=0&filter_rocnik_studia=0&filter_jazyk%5B%5D=1&sort_by=3&asc=1 [internetový zdroj]. [cit 2020-23-04].

⁸³<http://old.euba.sk/kp/predmety/46> [internetový zdroj]. [cit 2020-23-04].

Druhým predmetom, ktorý je v zozname 308 poskytovaných predmetov Národohospodárskou fakultou je predmet odborná prax⁸⁴. Tento predmet si môže zvoliť študent v prvom a druhom stupni štúdia, avšak len raz počas každého stupňa štúdia. Teda študent nemôže zneužiť fakt, že má prácu a získať kredity za prax každý rok. Samotná štruktúra odbornej praxe, cieľ predmetu a celkové fungovanie toho, ako študent získa kredity je pre študentov motivačná a pozitívne dopomáha aktivite študentov na pracovných trhoch. Zároveň sa každoročne na území Ekonomickej univerzity v Bratislave koná prezentácia zamestnávateľov, na ktorú prídu zamestnávatelia z okolia a prezentujú študentom svoje programy pre študentov a približujú ich k zamestnaniu. Problémom však je, že škola neposkytuje svojim študentom žiaden predmet, na ktorom by sa naučili, ako si hľadať prácu. Momentálne neexistuje predmet, na ktorom by učiteľ, alebo prizvaní hostia prišli a poskytli študentom poznatky z praxe, či už ako prebiehajú pohovory, alebo ako sa pripraviť na pohovor, sem môžeme zahrnúť aj ako napísať správne životopis, alebo aké sociálne siete používať na to, aby boli ľahko dostupní pre potenciálnych „head hunters“.

Pritom v roku 2017 bola možnosť vybrať si predmet simulátor pracovných pohovorov, ktorý presne splňal všetky vyššie spomenuté vlastnosti. Študenti, ktorí absolvovali tento predmet sa počas jedného semestra naučili správne písať životopis, získali vedomosti o tom, kde je najlepšie si hľadať prácu, ako správne používať portál LinkedIn a absolvovali cvičenia s ľuďmi pracujúcimi na personálnom oddelení, ktorí sa priamo zúčastňujú pohovorov. Študenti sa naučili rôzne detaily o tom, ako prebieha pohovor a výberové konanie od úplného začiatku, teda od prezerania životopisov až po osobný pohovor. Ukončením predmetu bolo praktické zúčastnenie sa pohovoru so zamestnankyňami, ktoré pracujú na personálnom oddelení Poštovej banky. Študenti teda počas jedného semestra prešli všetkými štádiami procesu hľadania si práce, od sledovania ponúk na internetových portáloch, tvorbu životopisu a motivačného listu až po absolvovanie reálneho pohovoru. Momentálne tento predmet nie je v zozname ponúkaných predmetov Národohospodárskej fakulty. Podľa nášho názoru by však daný predmet, alebo nemu podobný predmet, mal patriť do osnov všetkých vysokých škôl, mal by byť povinným predmetom, ktorý absolvuje každý študent ešte počas štúdia na prvom stupni.

Tretí predmet, ktorý si študenti môžu vybrať a pomáha k tomu, aby študenti získali informácie o zamestnaní, alebo podnikaní je cvičná firma⁸⁵. Tento predmet pripravuje študentov na podnikateľský život a poskytuje študentom podnikateľské vzdelávanie. Ako je

---

⁸⁴ <http://old.euba.sk/kp/predmety/233> [internetový zdroj]. [cit 2020-23-04].

⁸⁵ <http://old.euba.sk/kp/predmety/230> [internetový zdroj]. [cit 2020-23-04].

uvedené v stručnej osnove predmetu, cvičná firma simuluje podnikateľský projekt od jeho vzniku, založenia a imituje všetky činnosti podnikateľa pri správe svojej firmy. Študenti, ktorí absolvujú daný predmet získajú vedomosti o tom, ako spravovať personálnu, finančnú, marketingovú, obchodnú, daňovú a účtovnú stránku firmu. Cvičná firma je výberový predmet, a teda každý študent si ho môže vybrať spomedzi voliteľných predmetov v prvom stupni štúdia, konkrétne v druhom ročníku. Z nášho pohľadu je voliteľnosť tohto predmetu ideálnym balansom, pretože študenti, ktorí vedú, že chcú byť podnikateľmi, tak sa môžu o podnikateľskom svete dozvedieť už počas druhého ročníka na vysokej škole. Avšak naše odporúčanie by bolo zaviesť daný predmet aj pre druhý stupeň štúdia, a to konkrétne pre štvrtý ročník. Nie všetci študenti si uvedomia už počas začiatku druhého ročníka na vysokej škole, že chcú byť podnikatelia, práve preto by bolo dobré mať možnosť vybrať si predmet cvičná firma aj v štvrtom ročníku. Výhodou voliteľnosti tohto predmetu je to, že študenti, ktorí vedú, že nechcú podnikat' si tento predmet nemusia vybrať a teda ho kompletne obídu.

Kľúčovým faktorom v problematike inaktivity „young adults“ na Slovensku, ktorá ťahá zamestnanosť mladých absolventov hlboko pod priemer OECD, je teda motivácia študentov a ich príprava pracovať počas vysokej školy. Ak chceme inaktivitu „young adults“ znížiť, vysoké školy musia priblížiť pracovný trh svojim študentom a vytvoriť také prostredie, ktoré motivuje študentov nájsť si prácu a po ukončení školy v nej aj ostať.

Tabuľka 5 nám zobrazuje ďalšiu, nie veľmi lichotivú štatistiku pre Slovensko. Ukazuje nám rozdiel v zamestnanosti absolventov druhého stupňa s dosiahnutým stredoškolským vzdelaním a tretieho stupňa s dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním. V predmetnej štatistike je Slovensko suverénne najhoršie, ak berieme túto štatistiku tak, že čím vyšší je pozitívny rozdiel medzi druhým a tretím stupňom, tým lepšie. Ak je daný rozdiel príliš nízky, alebo dokonca záporný, ako je na Slovensku, môže to viesť k demotivácii študentov pokračovať v štúdiu na vysokej škole. Pre potenciálnych vysokoškolákov určite nebude motivujúcim faktom to, že ak budú pokračovať v štúdiu ďalšie tri, alebo päť rokov, tak budú mať takmer rovnakú, alebo nižšiu šancu sa zamestnať, ako keby si hľadali prácu po ukončení strednej školy. Zároveň podľa nasledujúcej tabuľky môžeme vidieť aj to, že Slovensko sa nachádza pod priemerom krajín OECD v podiele obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním vo veku od 25 do 34 rokov. Podobne pod priemerom krajín OECD je aj Česká republika, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko a aj Nemecko. Z nami sledovaných krajín je na tom tradične najlepšie Japonsko, s podielom vysokoškolsky vzdelaných „young adults“ s hodnotou 60,7 percent.

Tabuľka 5 Rozdiel v zamestnanosti po ukončení štúdia na 2. stupni (stredoškolské vzdelanie) a 3. stupni (vysokoškolské vzdelanie) (2018)

Krajina	EÚ	Slovensko	Česko	Maďarsko	Rakúsko
Zamestnanosť 2. stupeň	66,30 %	84,30 %	80,60 %	75,70 %	77,40 %
Zamestnanosť 3. stupeň	85,50 %	82,40 %	91,50 %	91,50 %	90,10 %
Delta	19,20 %	-1,90 %	10,90 %	15,80 %	12,70 %

Krajina	Poľsko	Nemecko	Nórsko	USA (2017)	Japonsko
Zamestnanosť 2. stupeň	72,50 %	68,70 %	78,40 %	72,00 %	-
Zamestnanosť 3. stupeň	88,90 %	94,30 %	94,80 %	86,00 %	-
Delta	16,40 %	25,60 %	16,40 %	14,00 %	-

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Eurostat⁸⁶

Tabuľka 6 Podiel young adults s dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním

Krajina	OECD	Slovensko	Česko	Maďarsko	Rakúsko
Podiel vysokoškolsky vzdelaných „young adults“	44,50 %	37,20 %	33,30 %	30,60 %	40,50 %

⁸⁶[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Employment_rates_of_recent_graduates_\(aged_20-34\)_not_in_education_and_training,_2018_\(%25\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Employment_rates_of_recent_graduates_(aged_20-34)_not_in_education_and_training,_2018_(%25).png) [internetový zdroj]. [cit 2020-23-01].

Krajina	Poľsko	Nemecko	Nórsko	USA (2017)	Japonsko
Podiel vysokoškolsky vzdelaných „young adults“	43,50 %	32,30 %	48,20 %	49,00 %	60,70 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa OECD⁸⁷

Podľa Education at a Glance 2019⁸⁸, zverejnenou OECD, môže za fakt, že Slovensko, ale aj Česká republika či Poľsko sú pod priemerom krajín OECD v percente „young adults“ s vysokoškolským titulom aj to, že na Slovensku má väčšina absolventov až druhý stupeň vysokoškolského vzdelania. Konkrétne až 29 percent „young adults“ na Slovensku má titul inžiniera, alebo magistra. Veľmi podobná situácia je aj v krajinách strednej a východnej Európy, teda v nami sledovaných krajinách. Priemer krajín OECD v predmetnej štatistike je 14 percent. Vo väčšine krajín OECD majú „young adults“ dokončený len prvý stupeň vysokoškolského štúdia. Naopak, na Slovensku je len 7 percent „young adults“ s titulom bakalára, čo je presne tretina priemeru krajín OECD, ktorý je 24 percent.

Dôvodom vysokej motivácie študentov pokračovať na druhom stupni vysokoškolského štúdia na Slovensku môže byť aj skutočnosť, že absolventi prvého stupňa vysokoškolského štúdia majú oveľa nižšiu pravdepodobnosť sa zamestnať. V roku 2018 bolo podľa štatistik OECD zamestnaných len 65 percent absolventov prvého stupňa, čo je osemnásť percent menej ako je priemer OECD. Zamestnanosť absolventov prvého stupňa vysokoškolského štúdia je dokonca nižšia ako je zamestnanosť absolventov stredných škôl a gymnázií, ktorá podľa eurostatu dosahovala v roku 2018 84 percent. Z toho vyplýva, že ak študent pokračuje po ukončení štúdia na strednej škole v štúdiu na vysokej škole, ktorú ukončí po prvom stupni a dosiahne titul bakalára, má o devätnásť percent nižšiu šancu zamestnať sa, aj keď má vyššie dosiahnuté vzdelanie. Zamestnanosť absolventov druhého stupňa vysokoškolského štúdia na Slovensku dosiahla v roku 2018 79 percent, čo je osem percent pod priemerom OECD, ale o štrnásť percent, viac ako je zamestnanosť absolventov prvého stupňa. A práve tu vidíme dôvod motivácie študentov pokračovať v štúdiu na vysokej škole po ukončení prvého stupňa. Obrovský rozdiel medzi zamestnanosťou absolventov

⁸⁷[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Employment_rates_of_recent_graduates_\(aged_20-34\)_not_in_education_and_training_2018_\(%25\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Employment_rates_of_recent_graduates_(aged_20-34)_not_in_education_and_training_2018_(%25).png) [internetový zdroj]. [cit 2020-23-01].

⁸⁸ http://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_SVK.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-04-05].

prvého stupňa a druhého stupňa vysokoškolského štúdia priam núti absolventov prvého stupňa pokračovať v štúdiu na vysokej škole. Treba však podotknúť, že zamestnanosť absolventov druhého stupňa vysokoškolského štúdia je stále nižšia ako zamestnanosť absolventov stredných škôl a gymnázií. Ak chce štát dosiahnuť cieľ zníženia počtu bakalárov, ktorí pokračujú v magisterskom, alebo inžinierskom štúdiu, musí motivovať zamestnávateľov, aby zvyšovali dopyt po absolventoch prvého stupňa vysokoškolského štúdia a snažiť sa dostať do ekonomiky takých investorov, ktorí potrebujú zamestnancov s titulom bakalára. Pokiaľ bude situácia na Slovensku taká, že absolventi stredných škôl a gymnázií budú mať vyššiu pravdepodobnosť sa zamestnať a zároveň mzdová prémie pre bakalárov nebude dostatočná, absolventi prvého stupňa vysokoškolského štúdia budú naďalej pokračovať v štúdiu na druhom stupni. Absolventi tretieho stupňa vysokoškolského štúdia na Slovensku majú rovnakú zamestnanosť ako je priemer OECD, a to 90 percent⁸⁹.

Tabuľka 7 Zamestnanosť absolventov rôznych stupňov vysokoškolského štúdia 2018

	Slovensko	Priemer OECD
Zamestnanosť 1. stupeň VŠ	65 %	83 %
Zamestnanosť 2. stupeň VŠ	79 %	87 %
Zamestnanosť 3. stupeň VŠ	90 %	90 %

Zdroj: vlastné spracovania podľa OECD⁹⁰

Ako bolo spomenuté v teoretickej časti práce v odseku dlhodobého zámeru vo vzdelávaní, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky sa snaží znížiť objem študentov pokračujúcich na druhom stupni štúdia a chce, aby sa na trh dostávalo čo najviac absolventov s bakalárskym vzdelaním. Vyššie počty študentov na druhom stupni spôsobujú nárast výdavkov zo štátneho rozpočtu a vyššie príjmy pre každú vysokú školu. Systém dotácií pre vysoké školy na Slovensku teda motivuje vysoké školy k tomu, aby prijímali čo najviac študentov na druhý stupeň a následne dostávali na každého študenta dotáciu. Takto nastavený systém negatívne vplýva na vstup absolventov bakalárskeho stupňa štúdia na pracovný trh a zároveň neprospieva ku implementácii reforiem v bakalárskych študijných programoch.

⁸⁹http://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_SVK.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-04-05].

⁹⁰http://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_SVK.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-04-05].

Transfery a dotácie zo štátneho rozpočtu sú hlavným zdrojom rozpočtov verejných vysokých škôl na Slovensku. Vysoké školy obdržia každoročne objem finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na to, aby uhradili prevádzkové náklady a všetky náklady spojené s poskytovaním vysokoškolského vzdelávania. Zdrojmi príjmov verejných vysokých škôl sú poplatky za štúdium, školné, výnosy z ďalšieho vzdelávania, výnosy z predaja majetku, ktorý patrí verejnej vysokej škole, výnosy z duševného vlastníctva a výnosy z vlastných finančných prostriedkov. Ako môžeme vidieť v tabuľke 8, až 82 percent výnosov verejných vysokých škôl na Slovensku, v roku 2018, za ich hlavnú činnosť získali verejné vysoké školy prostredníctvom dotácií. Dotácie tvorili takmer 78 percent všetkých príjmov verejných vysokých škôl, teda príjmov z hlavnej a podnikateľskej činnosti. Len 5 percent zo všetkých výnosov z hlavnej činnosti verejných vysokých škôl boli za tržby z predaja služieb a 8 percent boli výnosy za zákonom určené poplatky.

Tabuľka 8 Výnosy verejných vysokých škôl na Slovensku v roku 2018 (hlavná činnosť)

Účet	Suma	Percentuálny podiel	Podiel na celkových výnosoch
602 - Tržby z predaja služieb	37 298 096,59	5,06 %	4,84 %
622 - Aktivácia vnútroorganizačných služieb	841 032,88	0,11 %	0,11 %
646 - Prijaté dary	873 056,01	0,12 %	0,11 %
648 - Zákonné poplatky	59 132 117,19	8,02 %	7,68 %
649 - Iné ostatné výnosy	26 766 214,76	3,63 %	3,47 %
651 - Tržby z predaja dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	1 267 368,22	0,17 %	0,16 %
656 - Výnosy z použitia fondu	6 025 340,66	0,82 %	0,78 %
662 - Prijaté príspevky od iných organizácií	711 358,60	0,10 %	0,09 %
691 - Dotácie	600 166 638,86	81,39 %	77,91 %
Ostatné	4 305 050,64	0,58 %	0,56 %
Spolu	737 386 274,41	100,00 %	95,72 %

Zdroj vlastné spracovanie podľa výročnej správy o stave vysokého školstva na Slovensku za rok 2018⁹¹

⁹¹<https://www.minedu.sk/vyročne-spravy-o-stave-vysokeho-skolstva/> [internetový zdroj]. [cit 2020-04-05].

Ak sa pozrieme na výnosy vysokých škôl z podnikateľskej činnosti, zistíme, že najväčšiu časť výnosov z podnikateľskej činnosti tvoria tržby z predaja služieb. Konkrétne 63,09 percenta zo všetkých výnosov za podnikateľskú činnosť a 2,7 percenta z celkových výnosov verejných vysokých škôl. V tabuľke 9 pozorujeme aj dve položky, ktoré majú zápornú hodnotu. Prvou je zmena stavu zásob výrobkov, vysoké školy teda znižovali hodnotu zásob v roku 2018 o 50 tisíc eur a z dotácií na podnikateľskú činnosť museli vracať 400 tisíc eur. Podnikateľská činnosť vysokých škôl tvorí 4,28 percenta celkových výnosov, pričom hlavná činnosť tvorí ostatných 95,72 percent. Verejné vysoké školy sú v prvom rade zamerané na vzdelávanie, a to je ich hlavná činnosť, avšak pomer výnosov z podnikateľskej činnosti a hlavnej činnosti by mohol byť trochu menší. Myslíme si, že verejné vysoké školy by mohli zvýšiť podiel výnosov z podnikateľskej činnosti na celkových výnosoch na úroveň okolo 10 percent. Kde vidíme priestor na zvýšenie výnosov s podnikateľskej činnosti, sú výnosy z nájmu majetku.

Tabuľka 9 Výnosy verejných vysokých škôl na Slovensku v roku 2018 (podnikateľská činnosť)

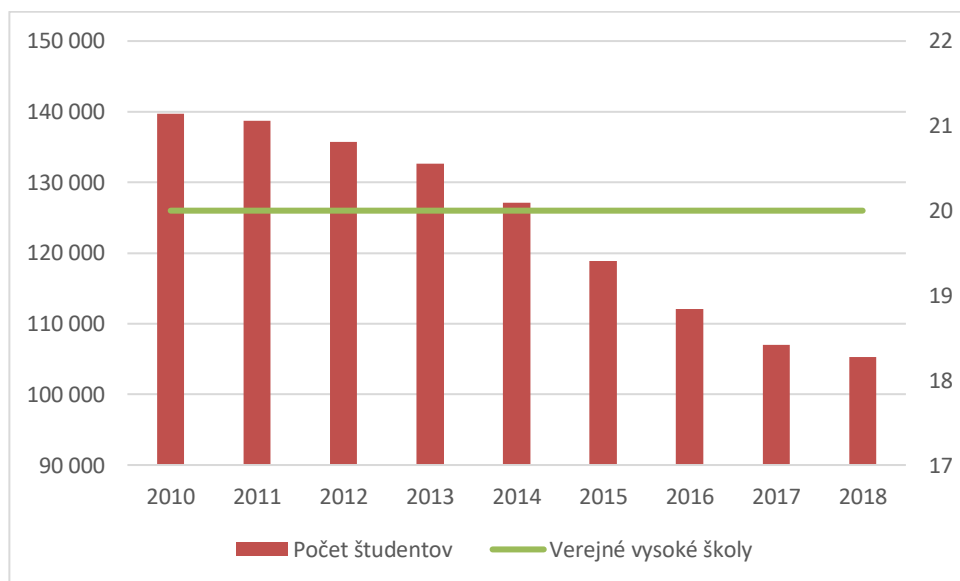
Účet	Suma	Percentuálny podiel	Podiel na celkových výnosoch
601 - Tržby za vlastné výrobky	3 892 085,91	11,81 %	0,51 %
602 - Tržby z predaja služieb	20 789 378,12	63,09 %	2,70 %
604 - Tržby za predaný tovar	1 289 410,25	3,91 %	0,17 %
613 - Zmena stavu zásob výrobkov	-50 613,38	-0,15 %	-0,01 %
622 - Aktivácia vnútroorganizačných služieb	1 162 245,22	3,53 %	0,15 %
649 - Iné ostatné výnosy	1 426 040,16	4,33 %	0,19 %
658 - Výnosy z nájmu majetku	4 694 575,11	14,25 %	0,61 %
691 - Dotácie	-400 000,00	-1,21 %	-0,05 %
Ostatné	149 895,93	0,45 %	0,02 %
Spolu	32 953 017,32	100,00 %	4,28 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa výročnej správy o stave vysokého školstva na Slovensku za rok 2018⁹²

⁹²<https://www.minedu.sk/vyroczne-spravy-o-stave-vysokeho-skolstva/> [internetový zdroj]. [cit 2020-04-05].

Ako môžeme vidieť v grafe 1, celkový počet vysokoškolských študentov na Slovensku každoročne klesá. Oproti roku 2010, kedy bolo na Slovensku 139 716 vysokoškolských študentov, bolo v roku 2018 na slovenských vysokých školách len 105 393 študentov. Na Slovensku teda študovalo v roku 2018 o 25 percent menej vysokoškolákov ako v roku 2010. Objem vysokoškolákov teda každoročne klesá, ale počet vysokých škôl sa vôbec nezmenil a počet fakúlt sa menil len zľahka. Počet fakúlt v roku 2010 bol 125 a v roku 2018 narástol na 128, pričom hovoríme o všetkých fakultách, vrátane súkromných a štátnych⁹³. Kapacita priestorov verejných vysokých škôl sa teda za obdobie rokov 2010 až 2018 veľmi nemenila, ale počet študentov klesol o 34 tisíc. Tu vidíme potenciál pre verejné vysoké školy, ktoré by mohli začať viacej prenajímať svoje dostupné priestory verejnosti, alebo iným študijným projektom ako sú napríklad jazykové školy. Verejné vysoké školy by tak vedeli využiť svoje voľné kapacity, pričom by zároveň a zvýšili svoje výnosy.

Graf 1 Vývoj počtu študentov na vysokých školách a počtu vysokých škôl za obdobie 2010-2018

Zdroj: vlastné spracovanie podľa datacube⁹⁴ a zoznamu vysokých škôl⁹⁵

Vysoké školy na Slovensku obdržajú zdroje od štyroch ministerstiev, ktoré majú dané vysoké školy na starosti. Verejné vysoké školy dostávajú dotácie od Ministerstva

⁹³http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SLOVSTAT/sv2005rs/v_sv2005rs_00_00_00_sk [internetový zdroj]. [cit 2020-06-05].

⁹⁴ http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SLOVSTAT/sv2005rs/v_sv2005rs_00_00_00_sk [internetový zdroj]. [cit 2020-06-05].

⁹⁵ <https://www.portalvs.sk/sk/informacie-o-vysokych-skolach> [internetový zdroj]. [cit 2020-06-05].

školsťa, vedy, vÝskumu a ťportu Slovenskej republiky, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky poskytuje dotácie pre vojenské vysoké ťkoly, policajné vysoké ťkoly obdrťia dotácie od Ministerstva vnÚtra Slovenskej republiky a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky poskytuje dotácie pre zdravotnícke vysoké ťkoly. Ministerstvo poskytuje dotácie verejnÝm vysokÝm ťkolám na vykonávanie akreditovaných ťtudijnÝch programov, vÝvoj a umeleckÚ činnosť, vÝskum a rozvoj vysokÝch ťkól a na sociálnu podporu ťtudentov.

V ťtátnom rozpočte pre rok 2020 bolo schválenÝch takmer 612 miliónov eur na podporu vysokého ťkolsťa, vedu a sociálnu podporu ťtudentov. VysokÝm ťkolám popuťuje vo forme transferov necelÝch 603 miliónov eur (tabuľka 10), pričom ide o nárast o takmer 100 miliónov eur v porovnanÍ s rokom 2019. NajvÄčšia časť z nárastu 100 miliónov eur je určena na mzdové prostriedky, ktorí narástli o 51,56 milióna eur. OstatnÝch 9 miliónov eur popuťuje na zabezpečenie činnosti Slovenskej akreditačnej agentÚry, reprezentácii vysokÝch ťkól, Národného ťtipendijného programu, EASMUS+ a iné⁹⁶.

Tabuľka 10 Výťka dotáciÍ pre vysoké ťkoly na rok 2020

	Suma na rok 2020	Suma na rok 2019	Index nárastu
Transfer na program 077 (BD+KD) pre VVť	602 965 667,00	503 221 226,00	1,20
Beťný transfer verejnÝm vysokÝm ťkolám	595 965 667,00	495 321 226,00	1,20
Poskytovanie vysokoťkolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokÝch ťkól	347 838 850,00	278 027 269,00	1,25

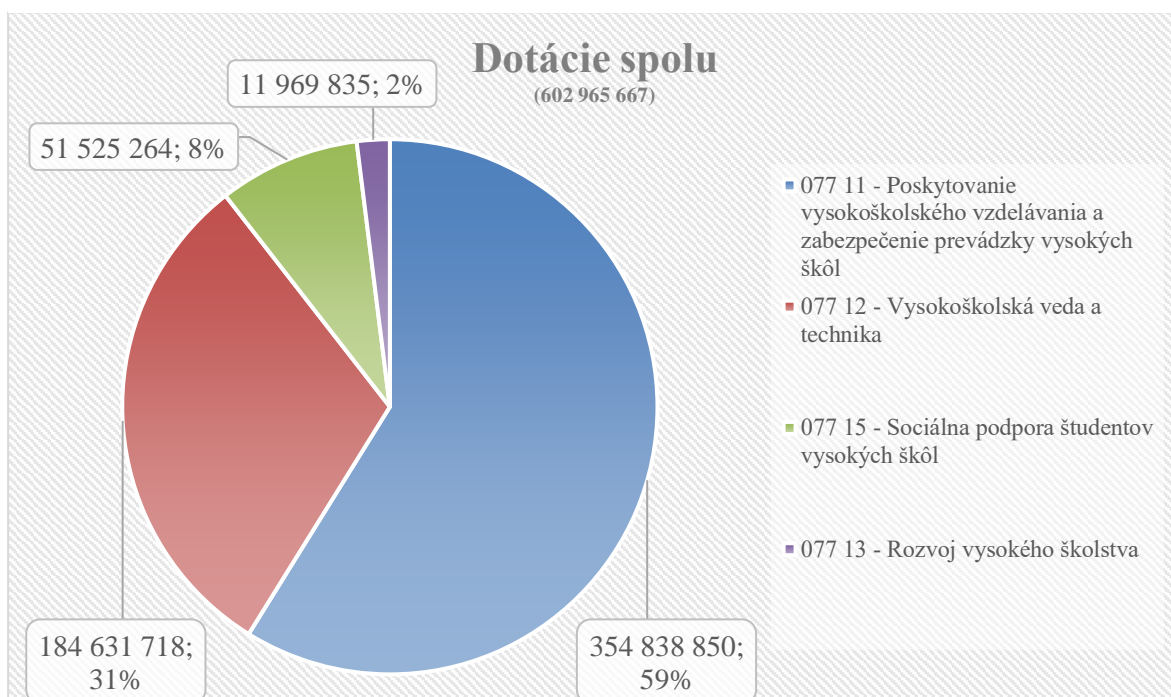
Zdroj: vlastné spracovanie podľa Rozpisu dotáciÍ zo ťtátneho rozpočtu verejnÝm vysokÝm ťkolám na rok 2020⁹⁷

⁹⁶Metodika rozpisu dotáciÍ zo ťtátneho rozpočtu verejnÝm vysokÝm ťkolám na rok 2020, strana 2, <https://www.minedu.sk/rozpis-dotacii-zo-statneho-rozpocetu-verejnym-vysokym-skolam-na-rok-2020/> [internetovÝ zdroj]. [cit 2020-05-05].

⁹⁷<https://www.minedu.sk/rozpis-dotacii-zo-statneho-rozpocetu-verejnym-vysokym-skolam-na-rok-2020/> [internetovÝ zdroj]. [cit 2020-05-05].

Najväčšia časť finančných zdrojov zo sumy transferu 603 miliónov je vo forme dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov. Konkrétne 354 miliónov eur, čo je 58,85 percenta z celkovej sumy transferu, vysoké školy dostanú na základe počtu študentov, počtu absolventov, ekonomickej náročnosti uskutočňovania študijných programov a na základe uplatniteľnosti absolventov v praxi⁹⁸.

Graf 2 Prerozdelenie dotácií podľa programov na rok 2020

Zdroj: vlastné spracovanie podľa rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2020⁹⁹

Verejné vysoké školy obdržia dané zdroje vo forme bežného transferu alebo vo forme kapitálového transferu, pričom obdržané dotácie môžu použiť spôsobom, ktorý si samé určia. Výnimkou sú iba účelové dotácie a záväzný ukazovateľ výšky celkového objemu miezd. Dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov sa skladá zo štyroch častí, kde najväčšiu časť tvorí dotácia na mzdy a poistné odvody v hodnote 244,36 milióna eur. Na mzdy pre učiteľov poputuje 180 miliónov eur a zvyšok sa rozdelí na poistné a odvody. Suma, ktorá je určená na odvody a poistné sa vypočíta ako 35,2 percenta sumy dotácie na mzdy. Práve dotáciu na mzdy a poistné ovplyvňuje najviac počet študentov

⁹⁸Metodika rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2020, s. 2, <https://www.minedu.sk/rozpis-dotacii-zo-statneho-rozpocpu-verejnym-vysokym-skolam-na-rok-2020/> [internetový zdroj]. [cit 2020-05-05].

⁹⁹<https://www.minedu.sk/rozpis-dotacii-zo-statneho-rozpocpu-verejnym-vysokym-skolam-na-rok-2020/> [internetový zdroj]. [cit 2020-05-05].

a absolventov danej vysokej školy. Až 85 percent dotácie na mzdy a poistné odvody závisí od toho, koľko študentov daná škola má a koľko študentov ju absolvuje. Aby sme dosiahli finálne číslo pri počte študentov, určuje sa takzvaný prepočítaný počet študentov. Ten sa vypočíta za pomoci koeficientov, ktoré sú rôzne pri rôznych stupňoch a ročníkoch štúdia.

Tabuľka 11 Koeficienty na prepočítanie počtu študentov dennej formy štúdia

Stupeň štúdia			Koeficient	Študenti, na ktorých sa koeficient vzťahuje
študijné programy prvého stupňa			0,70	študenti v prvom roku štúdia, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné
			1,00	študenti v druhom a ďalšom roku štúdia, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné
			2,00	absolventi profesijne orientovaných bakalárskych študijných programov
študijné programy druhého stupňa			1,50	študenti, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné
študijné programy tretieho stupňa			<u>12,00</u>	študenti, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné

Zdroj: Metodika rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu¹⁰⁰

Študenti, ktorým vznikla povinnosť zaplatiť školné v danom roku sa nezapočítavajú do prepočítaného počtu študentov a nie je im pridelený žiadny koeficient. Keďže si študent za školu platí školné sám, v jednoduchosti škole platí hodnotu transferu prostredníctvom úhrady výšky školného. Škola teda nemá nárok na získanie za takého študenta dotáciu a na základe predmetnej podmienky sa zabraňuje duplicitu. Rovnaká podmienka platí aj pri externých študentoch, ktorí si za štúdium platia formou školného a teda škola za externého študenta nezíska dotáciu. Pri externých študentoch sa používa koeficient 0. Aktuálna verzia dlhodobého zámeru Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu bola napísaná v roku 2016 a jedným z hlavných bodov, ktoré boli v dlhodobom zámere popísané bol bod o motivácii vysokých škôl prijímať študentov na druhý stupeň štúdia. V dlhodobom zámere je spomenuté, že súčasný model rozdeľovania dotácií motivuje verejné vysoké školy prijímať čo najviac študentov na druhý stupeň štúdia. Problémom je, že od vydania dlhodobého zámeru v roku 2016 sa stále nijako nezmenili koeficienty pre prepočítaný počet študentov. Študent, ktorý je v treťom ročníku na prvom stupni sa prepočítava cez koeficient

¹⁰⁰<https://www.minedu.sk/rozpis-dotacii-zo-statneho-rozpoctu-verejnym-vysokym-skolam-na-rok-2020/> [internetový zdroj]. [cit 2020-05-05].

1, pričom študent, ktorý nastúpi do prvého ročníka na druhom stupni má priradený koeficient 1,50, teda o 50 percent väčší koeficient. Uvedomujeme si, že trestať verejné vysoké školy za to, že študenti počas prvého ročníka na druhom stupni prestanú so štúdiom nie je správne, pretože by to mohlo viesť k prílišnému zjednodušeniu štúdia a všetci študenti by automaticky a veľmi jednoducho prešli inžinierskym alebo magisterským štúdiom. Avšak situácia, kedy vysoké školy prijmu každého študenta, ktorý danú školu študoval, na druhý stupeň bez akýchkoľvek prijímacích pohovorov, aby mali väčší počet prepočítaných študentov takisto nie je ideálna. Najväčším problémom vo financovaní vysokého školstva na Slovensku je teda financovanie na študenta. Tento problém je však zložený z viacerých častí. Prvou časťou, ktorá už bola spomenutá, sú samotné koeficienty pri študentoch, ktoré motivujú verejné vysoké školy prijímať čo najviac študentov na druhý stupeň štúdia. Od koeficientov by sa malo odhliadnuť a financovanie vysokých škôl by sa malo postaviť na inom systéme, ktorý nie je tak veľmi naviazaný na počet študentov tej, ktorej vysokej školy. Za dôležitejší faktor považujeme štatistiku zamestnanosti absolventov v odbore, ktorý vyštudovali. Často sa spomína systém, ktorý funguje v Spojených štátoch, kde si študenti musia platiť školné, alebo získajú na štúdium štipendium. Čiastočne daný systém funguje, ale je veľmi náročný na samotných študentov, ktorí musia dlhé roky po ukončení vysokej školy splácať študentské úvery a častokrát majú zviazané ruky pri nákupe nehnuteľností práve kvôli predmetným úverom.

Tabuľka 12 Štatistika študentských pôžičiek v USA (2019)

Celkový dlh	1,41 bilióna dolárov
Percento študentov so študentským úverom	54,00 %
Percento dospelých so študentským úverom	14,40 %
Podiel splátok, ktoré sú v omeškaní viac ako 90 dní ¹⁰¹	10,80 %
Priemerná suma dlhu na študenta	35 359 dolárov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Experian data¹⁰²

Situácia, kedy by si študenti na Slovensku museli brať úvery, aby mohli študovať by bola neúnosná. Slovensko patrí medzi krajiny Európskej únie, kde sa ľudia najviac zadlžujú, v roku 2016 bol pomer záväzkov domácností k HDP 40 percent¹⁰³. Ak sa zároveň pozrieme

¹⁰¹https://www.newyorkfed.org/medialibrary/interactives/householdcredit/data/pdf/hhdc_2019q2.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05].

¹⁰²<https://www.experian.com/blogs/ask-experian/state-of-student-loan-debt/#s1> [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05].

¹⁰³https://www.mfsr.sk/files/archiv/priloha-stranky/20509/20/2018_Zadlzenie_domacnosti_final.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-15-05].

na trh nehnuteľností a zmýšľanie Slovákov pri realitnom trhu, kde až 90 percent obyvateľov Slovenska v roku 2020 žije vo vlastnej nehnuteľnosti¹⁰⁴, mladí ľudia, ktorí by absolvovali vysokú školu by si nemohli dovoliť vlastné bývanie, pretože by stále museli splácať študentský úver. Tabuľka 12 nám opisuje situáciu s úvermi na štúdium v USA. Až 54 percent všetkých študentov malo v roku 2019 úver na štúdium – môžeme povedať, že ide o väčšinu študentov, pretože 8 percent študentov malo štipendium a teda približne 32 percent študentov si platí vysokú školu v USA z vlastného rozpočtu, alebo im ju platia rodičia. Priemerná výška dlhu na študenta bola v roku 2019 v USA 35 tisíc dolárov a až 14,4 percenta dospelých obyvateľov musí stále splácať úver na štúdium počas svojho života. Zároveň sa každoročne výška dlhu študentov v USA zvyšuje o stovky miliónov dolárov, ako môžete vidieť v tabuľke nižšie.

Tabuľka 13 Vývoj zadĺženia študentov študentským úverom v USA za obdobie 2014 - 2019

Rok	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Zadĺženie	\$1.41	\$1.33	\$1.28	\$1.17	\$1.13	\$1.06

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Experian data¹⁰⁵

Druhou časťou problému sú samotní študenti. Ako bolo spomenuté skôr, Slovensko je krajina s najvyšším podielom mladých ľudí s titulom inžinier alebo magister a s najmenším podielom mladých bakalárov. K tejto štatistike prispievajú aj univerzity tým, že prijímajú obrovské množstvo študentov na druhý stupeň, pretože prijatie študenta na druhý stupeň štúdia na vysokej škole automaticky zvýši prepočítaný počet študentov a zároveň samotní študenti sú nútení pokračovať na druhý stupeň, pretože situácia na pracovnom trhu je pre absolventov prvého stupňa veľmi nepriaznivá. V tabuľke 7 môžeme vidieť, že zamestnanosť bakalárov je len 65 percentná a je oveľa nižšia ako je zamestnanosť absolventov stredných škôl a gymnázií. Predmetné dva faktory idú v absolútnom protismere toho, čo chce Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dosiahnuť, a to je zníženie počtu absolventov druhého stupňa a zvýšenie počtu bakalárov na pracovnom trhu. Na dosiahnutie daného cieľa je potrebná zmena systému financovania vysokých škôl z aktuálneho, ktorý je zameraný na počet študentov a zároveň zlepšenie pracovného trhu pre bakalárov. Zaujímavou formou, ktorá by čiastočne mohla vyriešiť tento

¹⁰⁴<https://openiazoch.zoznam.sk/cl/201070/Az-Slovakov-vlastni-nehnutelnost-ktora-nie-je-zatazena-hypotekou> [internetový zdroj]. [cit 2020-15-05].

¹⁰⁵<https://www.experian.com/blogs/ask-experian/state-of-student-loan-debt/#s1> [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05].

problém, by mohlo byť spoplatnenie druhého stupňa štúdia na vysokých školách, mimo lekárske fakulty, kde študenti musia prejsť všetkými stupňami štúdia a zároveň, kde potrebujeme momentálne prilákať nových študentov. Štúdium na prvom stupni by mohlo ostať bez poplatkov a štúdium na druhom stupni, magisterské a inžinierske by sme navrhovali spoplatniť, napríklad sumou vo výške 60% z výšky školného za štúdium pri prekročení štandardnej dĺžky štúdia tej, ktorej školy, ktorú by študent navštevoval. Školné v takejto výške nám príde ako fér kompromis a hlavne netrestá študentov rovnakou výškou ako je školné pri prekročení štandardnej dĺžky štúdia. Výška školného za prekročenie štandardnej dĺžky štúdia by sa nemenila a od nej by sa teda odvíjala výška školného za štúdium na druhom stupni verejných vysokých škôl. Hodnoty výšky aktuálnych poplatkov za prekročenie štandardnej dĺžky štúdia a prepočítaný poplatok za štúdium na druhom stupni sa nachádzajú v tabuľke 14. Študenti, ktorí by museli za štúdium platiť by sa viacej snažili, odľahčil by sa štátny rozpočet a zároveň by to odradilo študentov pokračovať na druhý stupeň a začali by si hľadať prácu hneď po ukončení prvého stupňa štúdia.

Tabuľka 14 Aktuálna výška poplatkov za štúdium na ôsmich vysokých školách s najvyšším počtom študentov

Vysoká škola	Aktuálna výška poplatku za štúdium pri prekročení štandardnej dĺžky štúdia (Druhý stupeň štúdia na vysokej škole)	Prepočítaná výška poplatku za štúdium na druhom stupni verejnej vysokej školy
Univerzita Komenského v Bratislave ¹⁰⁶	850 EUR	510 EUR
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach ¹⁰⁷	985 EUR	591 EUR
Prešovská univerzita v Prešove ¹⁰⁸	1 000 EUR	600 EUR
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre ¹⁰⁹	664 EUR	398 EUR
Slovenská technická univerzita v Bratislave ¹¹⁰	800 EUR	480 EUR

¹⁰⁶https://www.fedu.uniba.sk/fileadmin/pdf/Studium/Poplatky_za_studium/PdF_skolne_2020_21_schvalene_AS.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05].

¹⁰⁷<https://www.upjs.sk/public/media/3166/rozhodnutie-rektora-23-2018-poriadok-poplatkov-2019-20.pdf> [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05].

¹⁰⁸https://www.unipo.sk/public/media/2880/Cennik%202020-2021_FINAL%20do%20AS%20PU.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05].

¹⁰⁹https://www.ukf.sk/images/univerzita/Uradna_tabula/Priloha1_skolne-na-UKF.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05].

¹¹⁰https://www.stuba.sk/buxus/docs/stu/pracoviska/rektorat/odd_vzdelavania/student/legislativa/smernice/2020_2021/Prehľad_vysky_skolneho_na_sucastiach_STU_2020_2021_web_SK_FINAL.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05].

Technická univerzita v Košiciach ¹¹¹	500 EUR	300 EUR
Žilinská univerzita v Žiline ¹¹²	450 EUR	270 EUR
Ekonomická univerzita v Bratislave ¹¹³	900 EUR	540 EUR

Zdroj: vlastné spracovanie podľa rozhodnutí rektorov vybraných verejných vysokých škôl na Slovensku

Výška dotácie pre vysokú školu závisí od výkonu vysokej školy, ktorý sa počíta ako súčin vyššie spomenutého prepočítaného počtu študentov, koeficientu kvalifikačnej štruktúry vysokej školy, koeficientu odboru a koeficientu uplatnenia absolventov vysokej školy podľa odboru¹¹⁴. Koeficient odboru sa odvodzuje od normovaného počtu študentov na jedného pedagóga vysokej školy a od normovaného počtu nepedagogických zamestnancov na jedného učiteľa vysokej školy v danom študijnom odbore. Koeficient odboru je v súčasnosti nastavený dobrým spôsobom a nemyslíme si, že pri jeho nastavení sú potrebné zmeny. Nasledujúcim koeficientom pre výpočet výkonu vysokej školy je koeficient kvalifikačnej štruktúry. Predmetný koeficient je zameraný na kvalifikáciu pedagógov vysokých škôl a nezameriava sa na študentov. Do výpočtu koeficientu kvalifikačnej štruktúry sa započítavajú len pedagógovia, ktorí sú zamestnanci danej vysokej školy a sú v pracovnom pomere s danou vysokou školou. Posledným koeficientom pri určovaní výkonu vysokej školy je koeficient uplatnenia absolventov vysokej školy podľa odboru. Predmetný koeficient sa pre rok 2020 určí na základe počtu študentov, ktorí úspešne ukončili štúdium v roku 2018 a 2017 a počtu absolventov, ktorí sú k 31.12.2018 evidovaní ako nezamestnaní na základe údajov z IS služieb zamestnanosti. Pre každý odbor a stupeň štúdia je počet absolventov a počet evidovaných nezamestnaných vyjadrený osobitne. To znamená, že pre každý stupeň a odbor sa vyjadří koeficient uplatnenia absolventov a následne sa pre celú vysokú školu určí vážený priemer koeficientov uplatnenia absolventov zo všetkých odborov a stupňov štúdia. Ak študent absolvoval vysokú školu na medziodborových študijných programoch, koeficient uplatnenia absolventov sa určí na základe prvého študijného programu. Následne pri výpočte dotácie na mzdy a poistné sa koeficient

¹¹¹https://www.tuke.sk/wps/wcm/connect/6881a3a9-2e78-4fa9-abae-e389e3a5a1ec/PR_TUKE_07_19_Skolne_2020_2021_tuke.pdf?MOD=AJPERES&CVID=n0qi9rl [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05].

¹¹²<https://www.uniza.sk/images/pdf/skolne-a-poplatky/2020-2021/S-116-2014-skolne-a-poplatky-v-zneni-Dodatok-1-az-9-Prilohy-1-az-3-Dodatok-c-9-od-01092020.pdf> [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05].

¹¹³https://euba.sk/www_write/files/SK/docs/interne-smernice/2019/interna_smernica_o_skolnom_a_poplatkoch_20-21.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05].

¹¹⁴Metodika rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2020, s. 4, <https://www.minedu.sk/rozpis-dotacii-zo-statneho-rozpoctu-verejnym-vysokym-skolam-na-rok-2020/> [internetový zdroj]. [cit 2020-05-05].

uplatnenia absolventov zohľadní váhou 50 percent, to znamená, že prepočítaný počet študentov sa musí prenásobiť na základe rovnice $(1+KAP)/2$ ¹¹⁵.

Ďalšou časťou dotácie pre vysoké školy je dotácia na tovary a služby, ktorej výška pre rok 2020 je 48,226 milióna eur, pričom predmetná suma je rozdelená na viacero častí. Ak je vysoká škola prevádzkovateľom informačného systému, ktorý bol vyvinutý aj pre inú vysokú školu, taká verejná vysoká škola má právo požiadať o navýšenie dotácie na tovary a služby na úkor tej verejnej vysokej školy, ktorá systém používa.

Každá verejná vysoká škola získa základnú dotáciu v hodnote 100 tisíc eur. Najväčšiu časť z dotácie na tovary a služby tvorí odvodená dotácia na prevádzku, ktorá je znovu vyhodnocovaná na základe prepočítaného počtu študentov z celkového počtu študentov. Teda verejná vysoká škola obdrží také množstvo z dotácie 28,769 milióna eur, aký je jej podiel prepočítaného počtu študentov na celkovom prepočítanom počte študentov. Znovu sa dostávame k problému s prepočítaným počtom študentov a koeficientami na prepočítaný počet študentov, ktorý bol spomenutý vyššie a utvrdzuje to naše tvrdenie, že treba upraviť systém pridelovania dotácií na základe počtu študentov. Rovnako aj ostatné časti dotácie sú počítané na základe prepočítaného počtu študentov. Dotácia na tovary a služby na vzdelávaciu činnosť sa určuje na základe prepočítaného počtu študentov, ktorý sa prenásobí koeficientom odboru. Dotácia podľa osobitných kritérií sa určuje viacerými spôsobmi, pretože je zložená z viacerých častí. Prvou časťou je suma 1,2 milióna eur, ktorá sa určí na základe objemu grantov, ktoré verejné vysoké školy získali zo zahraničia v rokoch 2017-2018. 5,0 miliónov eur sa rozdelí na základe počtu študentov, ktorí študujú v dennej forme štúdia k 31.10.2017 a študujú vo vybraných študijných programoch. Zároveň však daný študijný program nesmie mať nižšiu hodnotu koeficientu uplatnenia absolventov ako je 0,94. 333 tisíc eur obdržia vysoké školy na základe počtu študentov s iným občianstvom ako je to slovenské. Ďalších 333 tisíc eur dostanú vysoké školy podľa počtu vyslaných študentov cez akademickú mobilitu v školskom roku 2017/2018. Posledných 333 tisíc eur sa rozdelí podľa počtu prijatých študentov v rámci akademickej mobility v roku 2017/2018.

Tabuľka 15 Rozpis dotácie na tovary a služby pre verejné vysoké školy na rok 2020

<u>Názov dotácie</u>	<u>Výška dotácie v Eur</u>
Základná dotácia na prevádzku	2 000 000

¹¹⁵Metodika rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2020, s. 6, <https://www.minedu.sk/rozpis-dotacii-ze-statneho-rozpoctu-verejnym-vysokym-skolam-na-rok-2020/> [internetový zdroj]. [cit 2020-05-05].

Odvodená dotácia na prevádzku	28 769 518
Dotácia na tovary a služby na vzdelávaciu činnosť	10 256 506
<u>Rozpis podľa osobitných kritérií</u>	<u>7 200 000</u>
Spolu	48 226 024

Zdroj: vlastné spracovanie podľa metodiky rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2020¹⁶

Druhou najväčšou položkou v rámci dotácií pre verejné vysoké školy je dotácia na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť. Výška danej dotácie pre verejné vysoké školy v roku 2020 je 184,631 milióna eur. Predmetná dotácia sa skladá zo šiestich častí, prvé dve sa nazývajú VEGA a KEGA, ktoré sa pridelujú grantovým systémom na základe súťaží. Dotácia na rozvoj a prevádzku infraštruktúry pre vývoj a výskum je treťou časťou, pričom táto časť obsahuje štipendiá pre doktorandov a osobné náklady učiteľov na ich výskumnú činnosť. Posledné tri časti predmetnej dotácie sa skladajú z podpory špičkových kolektívov určených Akreditačnou komisiou, podporou na zabezpečenie elektronických informačných zdrojov a posledná časť zahŕňa valorizáciu plátov učiteľov¹⁷. Pri dotáciách na výskumnú činnosť by sme chceli spomenúť problémy, ktoré sa na Slovensku stále dejú. Konkrétne sa jedná o eurofondy. Je dôležité nastaviť správny kontrolný orgán pri rozdeľovaní eurofondov, či už do školstva alebo do iných odvetví, pretože v roku 2017 vyšla na povrch kauza o eurofondoch na vedu a výskum a Slovensku boli následne zablokované eurofondy a prišlo o milióny eur. Eurofondy tvoria veľkú časť finančných zdrojov, ktorú môže Slovenská republika získať a môžu veľmi prospieť slovenskému školstvu, práve preto by sme ich mali využívať zodpovedne .

Problém, ktorý by sme chceli ešte spomenúť je problém s množstvom verejných vysokých škôl na Slovensku. V grafe 1 môžeme sledovať, že od roku 2010 každoročne klesá počet študentov na vysokých školách, konkrétne ide o pokles takmer 35 tisíc študentov. Myslíme si, že počet verejných vysokých škôl, ktoré máme na Slovensku je príliš veľký. Podľa nášho názoru je vhodným riešením takzvaná stratifikácia vysokého školstva. Na Slovensku máme 20 verejných vysokých škôl a 105 393 študentov, teda v priemer chodí na jednu verejnú vysokú školu 5 tisíc študentov. V susednom Rakúsku majú 430 tisíc

¹⁶<https://www.minedu.sk/rozpis-dotacii-zo-statneho-rozpocetu-verejnym-vysokym-skolam-na-rok-2020/> [internetový zdroj]. [cit 2020-05-05].

¹⁷Metodika rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2020, s. 11, <https://www.minedu.sk/rozpis-dotacii-zo-statneho-rozpocetu-verejnym-vysokym-skolam-na-rok-2020/> [internetový zdroj]. [cit 2020-05-05].

študentov¹¹⁸ a 22 vysokých škôl¹¹⁹. V priemere tam teda navštevuje jednu verejnú vysokú školu 20 tisíc študentov. Myslíme si, že na Slovensku je potrebné, aby sme sa vybrali cestou Rakúska, znížili kvantitu univerzít, ktoré na Slovensku máme a naopak zlepšili kvalitu univerzít. Podľa nášho názoru je 20 univerzít na Slovensku luxus, ktorý si nemôžeme dovoliť a nedáva zmysel.

Zároveň máme na Slovensku problém aj s takzvanou mzdovou prémie, ktorá reprezentuje rozdiel v hodnote príjmu medzi príjmom absolventa vysokej školy a príjmom absolventa strednej školy, alebo len základnej školy. Na Slovensku je predmetná prémie podľa OECD príliš nízka¹²⁰.

Tabuľka 16 Porovnanie čistých príjmov absolventov vysokých, stredných a základných škôl (2018)

Vzdelanie/Krajina	EÚ	Slovensko	Česko	Maďarsko
Základná škola	15 259 €	5 647 €	7 924 €	4 329 €
Stredná škola	18 287 €	8 212 €	10 400 €	6 166 €
Vysoká škola	26 704 €	9 414 €	13 429 €	8 360 €
Rozdiel VŠ-ZŠ	11 445 €	3 767 €	5 505 €	4 031 €
Rozdiel VŠ-SŠ	8 417 €	1 202 €	3 029 €	2 194 €

Vzdelanie/Krajina	Rakúsko	Poľsko	Nemecko	Nórsko
Základná škola	22 412 €	5 333 €	19 276 €	36 117 €
Stredná škola	27 750 €	6 776 €	23 869 €	42 608 €
Vysoká škola	34 051 €	10 139 €	32 485 €	49 769 €
Rozdiel VŠ-ZŠ	11 639 €	4 806 €	13 209 €	13 652 €
Rozdiel VŠ-SŠ	6 301 €	3 363 €	8 616 €	7 161 €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Eurostat¹²¹

Na základe tabuľky 16 môžeme potvrdiť tvrdenie OECD, že na Slovensku je veľmi nízka mzdová prémie pre študentov vysokých škôl. To, spolu s nižšou zamestnanosťou absolventov vysokých škôl znižuje motiváciu študentov pokračovať v štúdiu na vysokej

¹¹⁸https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=educ_uae_enrt01&lang=en [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05].

¹¹⁹https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-funding-1_en [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05].

¹²⁰http://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_SVK.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-04-05].

¹²¹https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/ilc_di08 [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05].

škole po ukončení strednej školy. Celkový rozdiel v priemere čistých príjmov absolventov vysokých škôl a stredných škôl na Slovensku je 1202 eur ročne. Z toho nám vychádza, že absolvent vysokej školy, ktorý študoval o minimálne tri roky dlhšie ako absolvent strednej školy, zarába na Slovensku len o 100 eur mesačne viac, pričom dokonca má aj nižšiu šancu zamestnať sa. Na Slovensku teda nie je príliš veľká motivácia pre absolventov stredných škôl pokračovať v štúdiu na vysokých školách a preto odchádzajú študovať do zahraničia, alebo začnú po strednej škole ponúkať svoje služby na trhu práce. Ak sa pozrieme na okolité krajiny, ako sú Česká republika, Poľsko či Maďarsko, tak jedine v Maďarsku majú absolventi vysokých škôl nižšie platy ako na Slovensku, ale ich rozdiel oproti stredoškolským absolventom je stále väčší ako u nás.

Ako pozitívum, však môžeme brať veľmi vysokú, zamestnanosť absolventov druhého stupňa štúdia (stredné školy a gymnáziá). Tú má Slovenská republika o takmer 20 percent vyššiu ako je priemer Európskej únie. Zapríčinené to môže byť aj faktom, že na Slovensku sa nachádzajú štyri automobilky, ktoré zamestnávajú viac ako 170 tisíc zamestnancov. Na väčšinu pracovných pozícií v automobilovom priemysle, postačuje absolventom stredoškolské vzdelanie a keďže na Slovensku pracuje vysoký podiel obyvateľstva práve v automobilkách, tak práve to je jedným z hlavných dôvodov vysokej zamestnanosti absolventov druhého stupňa. Slovenská republika sa stále označuje ako priemyselná krajina a štatistiky v rámci Európskej únie to potvrdzujú. Podľa analytikov Poštovej banky, ktorí spracovali dáta z eurostatu je Slovensko druhou najpriemyselnejšou krajinou Európskej únie, hneď za Českou republikou¹²².

Ako môžeme vidieť aj v tabuľke 17, najväčší počet obyvateľov Slovenskej republiky pracuje práve vo výrobe, výstavbe, maloobchode alebo veľkoobchode, teda v odvetviach, kde na prácu postačuje stredoškolské vzdelanie. Slovensko by sa v nasledujúcom období malo posnažiť prilákať do ekonomiky aj iných investorov, ako len automobilky, a vytvárať viacero pracovných pozícií aj pre vysokoškolsky vzdelaných ľudí.

Tabuľka 17 Počet zamestnaných v jednotlivých odvetviach

Slovensko (od 15 do 74 rokov)	V jednotkách	Percento
Celkový počet zamestnaných	2 581 900,00	100,00 %

¹²²<https://europskenoviny.sk/2019/09/21/slovensko-je-druha-najpriemyselnejšia-krajina-v-unii/> [internetový zdroj]. [cit 2020-10-04].

Výroba	635 800,00	24,63 %
Výstavba	235 900,00	09,14 %
Maloobchod a veľkoobchod	306 300,00	11,86 %
Preprava	174 100,00	06,74 %
Finančníctvo a poisťovníctvo	54 600,00	02,11 %
Veda a výskum	90 200,00	03,49 %
Ostatné	1 085 000,00	42,02 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Eurostat¹²³

Samozrejme, že pri predmetnej téme sa nedá nespomenúť aj všeobecne známy fakt, že mnoho slovenských študentov, študuje v zahraničí. Samotný fakt, že slovenskí študenti študujú na vysokých školách v iných krajinách je pozitívny. Hovorí to o kvalite slovenských študentov, ktorí sa neboja ísť do zahraničia zbierať vedomosti, častokrát na prestížnejších univerzitách a študujú v inom jazyku. Problém však nastáva vtedy, ak sa študenti, študujúci v zahraničí po ukončení štúdia už nevrátia na Slovensko, ale ostanú pracovať v zahraničí. Takýmto spôsobom Slovensko stráca každoročne stovky vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov, ktorí by mohli pracovať a zvyšovať kvalitu pracovnej sily na Slovensku.

V tabuľke 18 môžeme vidieť celkový počet študentov, študujúcich na treťom stupni štúdia, na slovenských vysokých školách. Ich počet je 156 tisíc a každoročne sa znižuje. Ak si porovnáme rok 2017 s rokom 2013, tak v roku 2017 študovalo na treťom stupni o 53 tisíc študentov menej. Slovensko patrí medzi prvé tri krajiny, v rámci krajín Európskej únie, v percente študentov študujúcich v zahraničí. Najviac Slovákov, ktorí študujú na vysokých školách v zahraničí sa nachádza v Českej republike. Slovenskí vysokoškoláci v Čechách tvorili v roku 2017 viac ako 50 percent zo všetkých zahraničných študentov. Na Slovensku je zasa najviac zahraničných študentov práve z Českej republiky, konkrétne ide o takmer 37 percent zahraničných študentov na Slovensku. Avšak, čo je v Česku pozitívnejšie je rozdiel medzi študentami odchádzajúcimi do zahraničia a tými čo prichádzajú študovať do Čiech. Na Slovensku bol prílev študentov v roku 2017 negatívny, konkrétne rozdiel medzi prichádzajúcimi a odchádzajúcimi študentami bol -22 tisíc študentov. V Českej republike, práve vďaka prichádzajúcim Slovákom, majú vyšší počet študentov, ktorí prichádzajú do

¹²³https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_esegn2&lang=en [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05].

Čiech študovať ako tých, ktorí odchádzajú¹²⁴. V nasledujúcej tabuľke sa pozrieme na počet Slovákov pracujúcich v zahraničí a aj na odvetvia, v ktorých sú zamestnaní.

Tabuľka 18 Študenti študujúci na vysokej škole na Slovensku, alebo v zahraničí

Slovensko	2017
Počet študentov tretieho stupňa štúdia ¹²⁵	156 048
Počet študentov tretieho stupňa štúdia študujúcich v zahraničí ¹²⁶	32 404
Počet študentov tretieho stupňa štúdia zo zahraničia ¹²⁷	10 764

Zdroj: vlastné spracovanie podľa UNESCO

Najväčší počet Slovákov pracuje v zahraničí v priemysle, stavebníctve a zdravotníctve. Práve nedostatok Slovákov pracujúcich v zdravotníctve, či už skúsených doktorov, ale hlavne mladých absolventov zdravotníckych vysokých škôl je veľkým problémom. V slovenských nemocniciach, podľa hovorkyne Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky Z. Eliášovej, chýba takmer 3500 lekárov¹²⁸. Aj keď predmetný problém nie je priamo naviazaný na vysokoškolské vzdelávanie, jeho riešenie môže nepriamo ovplyvniť zdravotnícke vysoké školy, a to pozitívne, ale aj negatívne.

Tabuľka 19 Počet pracujúcich Slovákov v zahraničí

	3. kvartál 2019
Celkový počet pracujúcich v zahraničí	131 300
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	2 400
Priemysel	34 900
Stavebníctvo	31 400
Veľkoobchod a maloobchod	6 700
Doprava a skladovanie	9 500
Ubytovacie a stravovacie služby	7 600

¹²⁴<https://epale.ec.europa.eu/sk/blog/migracia-slovenskych-vysokoskolskych-studentov-do-zahranicia> [internetový zdroj]. [cit 2020-17-01].

¹²⁵<http://data.uis.unesco.org/index.aspx?queryid=128> [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05].

¹²⁶<http://data.uis.unesco.org/index.aspx?queryid=172> [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05].

¹²⁷<http://data.uis.unesco.org/index.aspx?queryid=169> [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05].

¹²⁸<https://www.noviny.sk/slovensko/448807-na-slovensku-chyba-viac-ako-3000-lekarov-doplnit-ich-rady-by-mohli-aj-doktori-zo-zahranicia> [internetový zdroj]. [cit 2020-05-01].

Informácie a komunikácia	1 700
Odborné, vedecké a technické činnosti	2 400
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	27 100
Ostatné	7 600

Zdroj: vlastné spracovanie podľa DATAcube¹²⁹

Problémom je fakt, že mnoho absolventov zdravotníckych vysokých škôl odchádza pracovať do zahraničia. V treťom kvartáli 2019 bol počet Slovákov pracujúcich v zahraničí v zdravotníctve až 27 tisíc. Strana SPOLU – občianska demokracia robila v roku 2018 dotazník, v ktorom sa pýtala 500 doktorov a študentov medicíny, ktorí zo Slovenska odišli, alebo sa chystajú odísť na dôvody, prečo nechcú ostať pracovať na Slovensku¹³⁰. Prekvapivo, hlavným dôvodom odchodu absolventov a doktorov neboli platové podmienky, ale vybavenie nemocníc. Znížiť počet chýbajúcich lekárov sa dá viacerými spôsobmi, napríklad zvýšením počtu študentov na vysokých školách. So štúdiom na slovenských vysokých školách bolo nespokojných len 25 percent respondentov, a teda samotné vysoké školy nie sú problémom pri získavaní budúcich doktorov. Problém by mohol vyriešiť aj takzvaný Program Rezidentského štúdia, ktorý sa snaží dostať absolventov medicíny do krajov, kde doktori a zdravotný personál najviac chýba. Podmienkou je, že po ukončení štúdia, musí každý rezident počas nasledujúcich siedmich rokov odpracovať aspoň päť rokov na mieste, kde počas rezidentského štúdia pôsobil¹³¹. Radi by sme spomenuli aj krok, ktorý nie je správny a môže ešte situáciu v zdravotníctve a na zdravotníckych vysokých školách ešte zhoršiť. Predmetný krok je podobný práve rezidentskému štúdiu, avšak rezidentské štúdium si študenti vyberajú dobrovoľne, a teda aj prijímajú podmienku pracovať 5 rokov na danom mieste. Začiatkom roka však vznikla na Slovensku myšlienka podmienenia štúdia medicíny pre budúcich lekárov povinnosťou zotrvať v pracovnom pomere na Slovensku minimálne 10 rokov po ukončení štúdia. Ak by lekár, ktorý absolvuje medicínu na Slovensku odišiel pracovať do zahraničia počas tohto obdobia, musel by zaplatiť „pokutu“ 55 tisíc eur a až po zaplatení tejto pokuty by mohol opustiť Slovensko. Toto riešenie je podľa nás absolútne nesprávne a malo by veľmi negatívny dopad na študentov medicíny a na

¹²⁹https://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/72999990-499b-49c5-b2b3-4495a22146e3/Priloha_Zamestnanost_2019Q3.zip?MOD=AJPERES&CVID=mXgf57.&CVID=mXgf57. [internetový zdroj]. [cit 2020-22-03].

¹³⁰https://stranaspolu.sk/admin/public/docs/lekari_zahranicie_analyza.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-22-03].

¹³¹<https://www.health.gov.sk/Clanok?rezidentsky-program-ministerka> [internetový zdroj]. [cit 2020-17-02].

potenciálnych záujemcov o štúdium medicíny, pre ktorých by bolo výhodnejšie ísť študovať do zahraničia a následne sa rozhodovať, v ktorej krajine budú pracovať.

Obrázok 2 Prieskum SPOLU-občianska demokracia

Zdroj : https://stranaspolu.sk/admin/public/docs/lekari_zahranicie_analyza.pdf [internetový zdroj]. [cit 2020-05-01].

Mali by sme si dávať pozor a snažiť sa študentov motivovať k štúdiu na vysokých školách a následne ponúkať kvalitné zamestnanie, aby absolventi dobrovoľne ostávali na Slovensku. Dávanie podmienok a „vydieranie“ študentov je najhorší možný prístup k takejto situácii.

Záver

Ako hlavný cieľ diplomovej práce sme zvolili vymedzenie financovania vysokoškolského vzdelávania na Slovensku, identifikáciu jeho hlavných problémov a načrtnutie možností riešenia.

Tento cieľ sa nám podarilo naplniť, pretože sa nám podarilo získať potrebné dáta na to, aby sme vytvorili tabuľky a grafy a zároveň sme boli schopní poskytnúť všetky podklady k vymedzeniu a pochopeniu financovania vysokého školstva na Slovensku.

Najväčším problémom vo financovaní verejných vysokých škôl na Slovensku je systém, ktorý je postavený okolo žiaka a počtu žiakov na vysokých školách. Tento systém nefunguje správne, pretože motivuje školy, aby prijímali čo najviac študentov na druhý stupeň štúdia, pretože takmer všetky dotácie, ktoré vysoké školy dostávajú sa odvíjajú od prepočítaného počtu študentov. Ďalším problémom, ktorý sme identifikovali je vysoký počet verejných vysokých škôl na Slovensku a ich potrebná stratifikácia.

Okrem problémov s financovaním verejných vysokých škôl sme odhalili aj iné problémy, ktorými si slovenské vysoké školstvo momentálne prechádza. Všetky problémy, aj tie s financovaním, sú úzko naviazané na zamestnanosť absolventov po ukončení vysokej školy. Obrovským problémom je zamestnanosť absolventov prvého stupňa vysokej školy, ktorá je len na úrovni 65 percent, pričom priemer krajín OECD je na úrovni 83 percent. Nízka zamestnanosť absolventov prvého stupňa vysokej školy núti daných absolventov pokračovať v štúdiu na druhom, stupni. Takže nie len školy sú motivované prijímať čo najvyšší počet študentov na druhý stupeň, ale aj samotní študenti sú k tomu prinútení situáciou na pracovnom trhu.

Problém nastáva aj pri takzvanej mzdovej prémii, kedy absolventi vysokej školy zarábajú v priemere len o 100 eur mesačne viac ako absolventi stredných škôl a gymnázií. V tejto štatistike sme na tom najhoršie z okolitých krajín. Problémom je aj fakt, že absolventi stredných škôl a gymnázií majú vyššiu zamestnanosť ako absolventi vysokých škôl, Slovensko je jediná krajina v Európskej únii, kde takáto situácia nastáva. Alarmujúcim je aj fakt, že absolventi vysokých škôl majú o 16 percent vyššiu zamestnanosť ako absolventky, rovnako aj v tejto štatistike sme najhorší z celej Európskej únie.

Na Slovensku máme veľký rozdiel v zamestnanosti mladých absolventov v porovnaní so staršími absolventami. Tento rozdiel je spôsobený vysokou inaktivitou absolventov po ukončení vysokej školy. Až 20 percent absolventov nie je aktívnych na pracovnom trhu. Tento problém odporúčame riešiť zavedením povinného predmetu počas prvých troch rokov

štúdia, ktorý by pripravil študentov na pracovný trh a motivoval by ich nájsť si prácu ešte počas štúdia na vysokej škole. Na konci aplikačnej časti sme sa venovali problému s nedostatkom doktorov a medického personálu v nemocniciach. Na priblíženie predmetnej témy sme použili prieskum strany SPOLU, ktorá hľadala dôvody odchodu lekárov do zahraničia. Pre potreby prieskumu sa strana SPOLU pýtala viac ako 500 lekárov a študentov medicíny na Slovensku na dôvody ich odchodu do zahraničia.

Zoznam použitej literatúry

Knižná literatúra:

- [1] BAĎURÍKOVÁ, Z. a kol. Školská pedagogika. Bratislava : Univerzita Komenského. Bratislava, 2001. 256 s. ISBN 80-223-1536-2.
- [2] Brezinka, W. Grundbegriffe der Erziehungswissenschaft. Muchen. 1990, s.241. ISBN 3-497-01189-4.
- [3] ČONKOVÁ, A. Školská pedagogika. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2017, 116 s. ISBN 978-80-225-4418-4.
- [4] DECI, E – VALLERAND, R. Motivation and Education: The Self-Determination Perspective, Educational Psychologist vol 26. Lawrence Erlbaum Associates, 1991, s.427. ISBN 2850471917.
- [5] KASÍKOVÁ, H. – VALIŠOVÁ, A. Pedagogické otázky súčasnosti. Praha, Institut sociálnych vzťahů 1994. 124 s.
- [6] KOMPOLTOVÁ, S. Pedagogika. 2. dopl. vyd. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2011, 237 s. ISBN 978-80-225-3274-7.
- [7] KOMPOLTOVÁ, S. Pedagogika pre učiteľov. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2013, 240 s. ISBN 978-80-225-3647-9.
- [8] PETLÁK, E. Všeobecná didaktika. Bratislava: Vydavateľstvo IRIS, 2004, s.311. ISBN 80-89018-64-5.
- [9] TOHIDI, H - JABBARI, M. The effects of motivation in education. Department of Industrial Engineering, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, 2011.
- [10] VALLERAND, R. a kol. The academic motivation scale: a measure of intrinsic, extrinsic and amotivation in education. Research Laboratory on Social Behavior and Department of Psychology. University of Quebec at Motreal, 1992.
- [11] VOSENSTEYN, H, a kol. *Dropout and Completion in Higher Education in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015 , ISBN 978-92-79-52357-1.

Internetové zdroje: zarovnať do bloku, bodka za zdrojom

- [1] Austria, Higher education funding, [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05] Dostupné na: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-funding-1_en.
- [2] Až 70 % Slovákov vlastní nehnuteľnosť, [internetový zdroj]. [cit 2020-15-05] Dostupné na: <https://openiazoch.zoznam.sk/cl/201070/Az-Slovakov-vlastni-nehnutelnost-ktora-nie-je-zatazena-hypotekou>.
- [3] Cenník školného a poplatkov spojených so štúdiom na akademický rok 2020/2021, [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05] Dostupné na: https://www.unipo.sk/public/media/2880/Cennik%202020-2021_FINAL%20do%20AS%20PU.pdf.
- [4] Cvičná firma, [internetový zdroj]. [cit 2020-23-04] Dostupné na: <http://old.euba.sk/kp/predmety/230>.
- [5] Dlhodobý zámer ministerstva a jeho aktualizácie [internetový zdroj]. [cit 2019-28-09] Dostupné na: <https://www.minedu.sk/dlhodoby-zamer-ministerstva-a-jeho-aktualizacie/>.
- [6] Education at a glance, [internetový zdroj]. [cit 2020-04-05] Dostupné na: http://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_SVK.pdf.
- [7] Education and training, [internetový zdroj]. [cit 2020-05-05] Dostupné na: https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_en.
- [8] Education: Enrolment by level of education, [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05] Dostupné na: <http://data.uis.unesco.org/index.aspx?queryid=128>.
- [9] Education: Inbound internationally mobile students by continent of origin, [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05] Dostupné na: <http://data.uis.unesco.org/index.aspx?queryid=169>.
- [10] Education: Outbound internationally mobile students by host region, [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05] Dostupné na: <http://data.uis.unesco.org/index.aspx?queryid=172>.
- [11] Ekonomía trhu práce, [internetový zdroj]. [cit 2020-23-04] Dostupné na: <http://old.euba.sk/kp/predmety/46>.

- [12] Employment by NACE Rev. 2 activity, age and European socio-economic group, [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05] Dostupné na: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_ese2&lang=en.
- [13] Employment rates of recent graduates (aged 20–34) not in education and training, [internetový zdroj]. [cit 2020-23-01] Dostupné na: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Employment_rates_of_recent_graduates_\(aged_20–34\)_not_in_education_and_training,_2018_\(%25\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Employment_rates_of_recent_graduates_(aged_20–34)_not_in_education_and_training,_2018_(%25).png).
- [14] European policy cooperation (ET 2020 framework), [internetový zdroj]. [cit 2020-05-02] Dostupné na: https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_en.
- [15] Eurydice – 2019, Vysokoškolské vzdelávanie, Slovensko, [internetový zdroj]. [cit 2019-03-11] Dostupné na: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-72_sk.
- [16] Eurydice – Facts and Figures. 2018. National Student Fee and Support Systems in European Higher Education, [internetový zdroj]. [cit 2019-15-08]. Dostupné na: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/fee_support_2018_19_report_en.pdf.
- [17] Household debt and credit, [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05] Dostupné na: https://www.newyorkfed.org/medialibrary/interactives/householdcredit/data/pdf/hhdc_2019q2.pdf.
- [18] Interná smernica č. 10/2019 o školnom a poplatkoch na ak. rok 2020/2021, [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05] Dostupné na: https://euba.sk/www_write/files/SK/docs/interne-smernice/2019/interna_smernica_o_skolnom_a_poplatkoch_20-21.pdf.
- [19] Kyodo news+, [internetový zdroj]. [cit 2020-18-04] Dostupné na: <https://english.kyodonews.net/news/2019/05/943a62de38bd-employment-rate-of-japans-univ-graduates-at-976-near-record-high.html>.
- [20] Mean and median income by educational attainment level - EU-SILC survey, [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05] Dostupné na: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/ilc_di08.

- [21] Migrácia slovenských vysokoškolských študentov do zahraničia, [internetový zdroj]. [cit 2020-17-01] Dostupné na: <https://epale.ec.europa.eu/sk/blog/migracia-slovenskych-vysokoskolskych-studentov-do-zahranicia>.
- [22] Na Slovensku chýba viac ako 3000 lekárov, [internetový zdroj]. [cit 2020-05-01] Dostupné na: <https://www.noviny.sk/slovensko/448807-na-slovensku-chyba-viac-ako-3000-lekarov-doplnit-ich-rady-by-mohli-aj-doktori-zo-zahranicia>.
- [23] Odborná prax, [internetový zdroj]. [cit 2020-23-04] Dostupné na: <http://old.euba.sk/kp/predmety/233>.
- [24] Prehľad výšky školného STUBA, [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05] Dostupné na: https://www.stuba.sk/buxus/docs/stu/pracoviska/rektorat/odd_vzdelavania/student/legislativa/smernice/2020_2021/Prehľad_výšky_skolneho_na_sucastiach_STU_2020_2021_web_SK_FINAL.pdf.
- [25] Prieskum strany Spolu, [internetový zdroj]. [cit 2020-22-03] Dostupné na: https://stranaspolu.sk/admin/public/docs/lekari_zahranicie_analyza.pdf.
- [26] Príkaz rektora č.07/2019, [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05] Dostupné na: https://www.tuke.sk/wps/wcm/connect/6881a3a9-2e78-4fa9-abae-e389e3a5a1ec/PR_TUKE_07_19_Skolne_2020_2021_tuke.pdf?MOD=AJPERES&CVID=n0qi9rl.
- [27] Program Rezidentského štúdia čaká na nových záujemcov, [internetový zdroj]. [cit 2020-17-02] Dostupné na: <https://www.health.gov.sk/Clanok?rezidentsky-program-ministerka>.
- [28] Rozhodnutie rektora č. 23/2018, [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05] Dostupné na: <https://www.upjs.sk/public/media/3166/rozhodnutie-rektora-23-2018-poriadok-poplatkov-2019-20.pdf>.
- [29] Rozpis dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2020, [internetový zdroj]. [cit 2020-05-05] Dostupné na: <https://www.minedu.sk/rozpis-dotacii-zo-statneho-rozpocctu-verejnym-vysokym-skolam-na-rok-2020/>.
- [30] Slovensko je druhá najpriemyselnejšia krajina v únii, [internetový zdroj]. [cit 2020-10-04] Dostupné na: <https://europskenoviny.sk/2019/09/21/slovensko-je-druha-najpriemyselnejšia-krajina-v-unii/>.

- [31] Students enrolled in tertiary education by education level, programme orientation, sex, type of institution and intensity of participation, [internetový zdroj]. [cit 2020-23-01] Dostupné na: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=educ_uae_enrt01&lang=en.
- [32] Student loan debt climbs to \$1.4 Trillion in 2019, [internetový zdroj]. [cit 2020-18-05] Dostupné na: <https://www.experian.com/blogs/ask-experian/state-of-student-loan-debt/#s1>.
- [33] Systém vysokého školstva v SR - súčasť dodatku k diplomu, [internetový zdroj]. [cit 2020-05-05]. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/system-vysokeho-skolstva-v-sr-sucast-dodatku-k-diplomu/>.
- [34] Školné na UKF v Nitre pre akademický rok 2019/2020, [internetový zdroj]. [cit 2020-07-05]. Dostupné na: https://www.ukf.sk/images/univerzita/Uradna_tabula/Priloha1_skolne-na-UKF.pdf.
- [35] Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta Školné a poplatky spojené so štúdiom v AR 2020/21, [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05] Dostupné na: https://www.fedu.uniba.sk/fileadmin/pdf/Studium/Poplatky_za_studium/PdF_skolne_2020_21_schvalene_AS.pdf.
- [36] ÚPLNÉ ZNENIE Smernice č. 116, [internetový zdroj]. [cit 2020-17-05] Dostupné na: <https://www.uniza.sk/images/pdf/skolne-a-poplatky/2020-2021/S-116-2014-skolne-a-poplatky-v-zneni-Dodatok-1-az-9-Prilohy-1-az-3-Dodatok-c-9-od-01092020.pdf>.
- [37] Úverové hody na Slovensku, [internetový zdroj]. [cit 2020-15-05] Dostupné na: https://www.mfsr.sk/files/archiv/priloha-stranky/20509/20/2018_Zadlzenie_domacnosti_final.pdf.
- [38] Všeobecná deklarácia ľudských práv [internetový zdroj]. [cit 2019-24-10] Dostupné na: <https://www.gender.gov.sk/wp-content/uploads/2012/06/UDHRvSVK.pdf>.
- [39] Vysoké školy [sv2005rs], [internetový zdroj]. [cit 2019-24-10] Dostupné na: http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SLOVSTAT/sv2005rs/v_sv2005rs_00_00_00_sk.

- [40] Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2018 [internetový zdroj]. [cit 2019-24-10] Dostupné na: <https://www.minedu.sk/vyroczne-spravy-o-stave-vysokeho-skolstva/> [internetový zdroj]. [cit 2020-04-05].
- [41] Zamestnanosť 2019Q3 [internetový zdroj]. [cit 2020-22-03] Dostupné na: https://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/72999990-499b-49c5-b2b3-4495a22146e3/Priloha_Zamestnanost_2019Q3.zip?MOD=AJPERES&CVID=mXgf57.&CVID=mXgf57.&CVID=mXgf57.
- [42] Zoznam predmetov EUBA, [internetový zdroj]. [cit 2020-23-04] Dostupné na: http://old.euba.sk/kp/predmety?filter_nazov=&filter_fakulta=1&filter_katedra=0&filter_garant=0&filter_vyucujuci=0&filter_obdobie_studia=0&filter_rocnik_studia=0&filter_jazyk%5B%5D=1&sort_by=3&asc=1.

Právne normy

[1] Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk [cit 2019-19-10]

[2] Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov Dostupné na: www.slov-lex.sk [cit 2019-19-10]

[3] Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Dostupné na: www.slov-lex.sk , [internetový zdroj]. [cit 2020-14-05]

Zoznam príloh

Príloha č. 1: Zoznam verejných vysokých škôl na Slovensku v roku 2020

Zoznam verejných vysokých škôl na Slovensku

- Akadémia umení v Banskej Bystrici
- Ekonomická univerzita v Bratislave
- Katolícka univerzita v Ružomberku
- Prešovská univerzita v Prešove
- Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
- Slovenská technická univerzita v Bratislave
- Technická univerzita v Košiciach
- Technická univerzita vo Zvolene
- Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne
- Trnavská univerzita v Trnave
- Univerzita J. Selyeho
- Univerzita Komenského v Bratislave
- Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
- Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
- Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
- Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
- Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach
- Vysoká škola múzických umení v Bratislave
- Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
- Žilinská univerzita v Žiline